

51632

BUDAPESTI KIR. TITKOSRSÉG
1911. Szept. 11.
LÉTEL

110.

SZÍNHÁZI ÉLET
SIEBKEZTI
INCZE SANDOR
VARGAY LONA PÉCHY
TÖRZS
JENŐ
MAGYAR SZÍNHÁZ:
„A PUFOS SÖLDIZSÁR”

1911
59 SZÁM

52A 40 KORONA PÁLYAUDVÁROKON 50 KER.

Alap Élet

KABOS GYULA ÉS PÁRTOS JENŐ
MAGYAR SZÍNHÁZ, A FÜPÖS BOLDIZSÁR

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Budapest
és vidéken
Negyedévre 360.— K

EGYES SZÁM ÁRA

Budapest,
vidéken K 40.-
pályaudvarokon 50 K
Amerikában 15 cent
Ausztriában 50 magy. KHirdetések
mm-sora 40 korona

SZINHÁZI ÉLET

SZINHÁZI, IRODALMI ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL

Felelős szerkesztő: INCZE SÁNDOR

Szerkesztőség

Erzsébet-körút 24
Telefon
József 129-35

Kiadóhivatal

Erzsébet-körút 29
Telefon
József 121-73A jegypénztár telefon
száma:
József 121-72

Miért nem irtam darabot?

Irtá: KARINTHY FRIGYES

Mert azt mondtam magamnak: na, mostan leülök, van egy szabad hetem, most megírom a darabot. „A darab” alatt mindig valami idegen és csodálatos dolgot értettem magamban; ismeretlen ragyogást, valami egészen mást, mint amit eddig darabnak neveztek — olyasvalamit, amit talán nem is színpadon játszanak — talán egészen ujszerű, másféle épületet kell hozzá emelni, valami tornyot, vagy lassan forgó kupolát, vagy nem tudom mit. Egyszóval a „darab”-ról, amire mindig gondoltam, ha eszembe jutott, hogy darabot kellene írni, sőt csak azt kellene írni, ezt az egyetlent, sőt egyebet nem is kell és nem is szabad, mert hiszen nincs nekem más dolgom a világon, minthogy ezt a darabot megírom — a darabról, amit megírok majd, hogy aztán végrehajthassam kedvenc tervemet, az Eiffel-torony tetejéről való kecses salto-mortalét — erről a darabról nem tudtam én soha életemben egyebet, minthogy előadatása után fölöslegessé válik minden további erőlködés — nem tudtam egyebet, minthogy magam is el fogok ájulni, mikor előadják, olyan irtóztatóan különös valami lesz ez a darab. Nem is tudhattam egyebet, mert

hiszen, ha tudtam volna, ez az „egyéb” meggyőzött volna róla, hogy „a Darab”-om egy egész egyszerű darab. Nem mondom, jutottak nekem is eszembe helyzetek, meg figurák, meg olyan beszélgetős-történetek, mint akármelyik más borbélylegénynek. De ugye nem lehetett szó róla, hogy ezeket megírom darabnak — ezek csak aztán jöhettek volna sorra legfeljebb, ha a Darab előbb megvan. Nekem azt kell előbb megírni — mit tudnak rólam különben? Az atléta eleinte gummilabdácskákat dobál közönsége előtt: aztán tér rá a nehezebb feladatokra — s a végén felemeli az ötezer kilós súlyt. Én fordított atléta akartam lenni: megmutatni előbb, mit tudok, hogy aztán kedvemre labdázhassak, ne mondhasssa rólam senki: csak azért csinálja ezt, mert nem tud nehezebbet.

És így történt, hogy kész terveket, kidolgozott vázlatokat elvettem, félretettem, váraztam és váratok, hogy elébe ne vágjak annak a munkának, amiről semmit se tudtam, amihez nem volt se témám, se cselekményem, se figuráim — amiről azt tudtam csak, hogy irtóztató szép lesz. És kerestem hozzá tárgyat — kerestem valami történetet, amiről szól majd

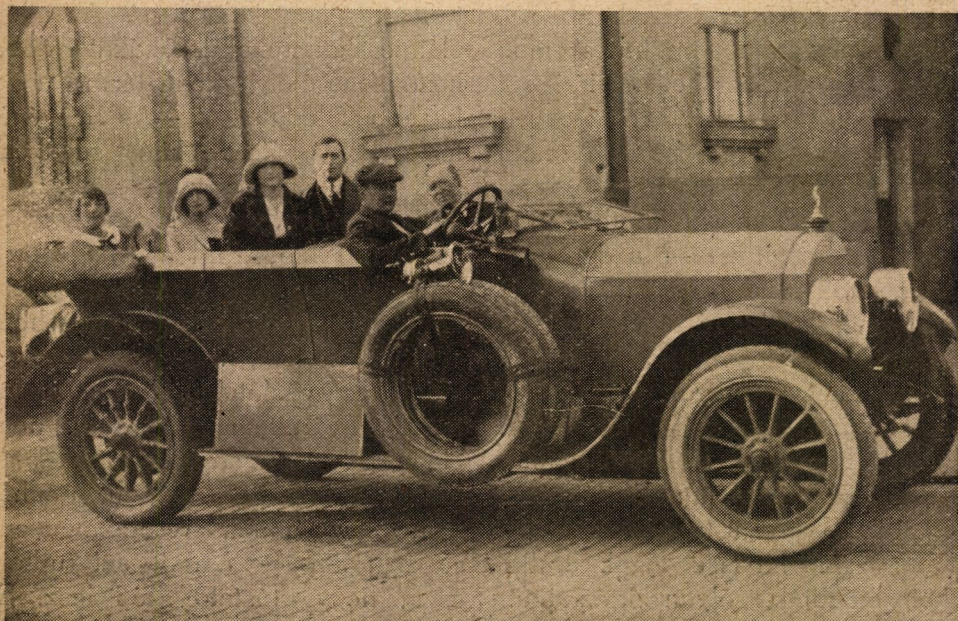
ez a darab. És kerestem otthon és az utcán és hegyen és völgyben — égen és földön kerestem, hogy mi történik ebben a darabban. És árokba estem közben és lekerültem a tenger fenekére, beszivott a föld és kidobott a tüzhányó — voltam csatában és voltam börtönben, föl akasztottak és föbelőttek és meghaltak körülöttem és megszülettek, vidám tragédiáknak lettem oka és szörnyű komédiáknak részese — de mindebből én nem vettem észre semmit, mert én egy kis mesét kerestem, földreszegzett szemekkel, míg a csillagok ragyogtak fölöttem. Száz drámairó megélne belőle, ha megírná, mi történt velem, míg történetet kerestem a darabomhoz — s talán éppen azért, mert nem figyeltem oda, szórakozott voltam, mint aki keres valamit.

De most már abbahagyom. Irja

meg más a Darab-ot — én nem mosolygok többé magamban, ha elhangzik a mindennapi ajánlás „ebből írjon mester egy jó darabot, ami a sógorommal történt!” Én megírom, ami a sógorával történt és megírom, ami velem történt — én nem keresek tovább.

Szerkesztő ur — nem irtam darabot. Tanár ur kérem — nem készültem. De most már irok, most már irok, érzem — mert vége már a hitemnek, hogy témát találok valaha. Kialudt a belső világosság — behunytt szememet, mely befelé figyelt, kinyitom: hadd ömöljön belé a szürke nap-sugár. A lelkem, képzeletem kialudt: hadd jöjjön hát a Valóság, a Nagy Élet, ez a nagy drámairó. Kifogytam minden mondanivalómból: meg fogom hát mondani az igazat.

Hogy is volt csak, Kovács ur, a sógorával?

A losonci Herczog-család autón viszi át Fedák Sárít Csehszlovákiába vendégszerepelni

Beöthy László tavaly, mint az Unio vezérigazgatója bejelentette a Magyar Szinpadai Szerzők Szövetségének, hogy a Magyar Színházat az év két hónapjában új magyar szerzők számára engedti át. A fiatalok érvényesülésének dicséretes és nemes jelszava hőmpölygött végig a sajtón, mielőtt Beöthy Lászlónak ez az elhatározása napvilágot látott. A fiatalok joga és sokszor hangoztatott elnyomása indította meg azt a szinte társadalmi akciót, amelynek következményeképpen valamennyi színház, de különösen a drámai színházak igyekeznek fiatalok darabjait műsorra tűzni.

Ez a szó: fiatalok, színháznál és különösen az irodalomban nem mindig vonatkozik az író korára, hanem inkább multjára. Az irodalomban az a fiatal, aki most jön, akinek a neve először jelenik meg az áhított színlapon, egyszóval, aki új. Általánosságban valóban fiatalok az újak, de sokszor volt már arra is eset, hogy egészen hirtelenül bukkantak fel olyan újak, akik már messze jártak a test ifjúságának virágzó korszakától, akikben az élet delén, vagy éppen nyugati oldalon ébredt fel a tehetség és gyújtotta lángra a régen alvó irodalmi parazsot.

Igy történt most a Magyar Színháznál is, ahol olyan új szinpadai szerzőt avattak a magyar irodalom kétségtelesen feljegyzésre méltó nevévé, aki, ha harmincéves korában hajolt volna meg legelőször a lámpák előtt ma már megünnepelhetné színműirői munkásságának harmincesztendő jubileumát.

A *pupos Boldizsár legendája*, melyet az elmúlt héten mutatott be a Ma-

gyar Színház, egy hatvenesztendő, őszhajú bácsi irodalmi vágyak gyötrelmétől terhes életének első irodalmi sikere. Mennyi szent szenvedés, mennyi boldog fájdalom, mennyi reménykedés, csüggedés, munka, elkeseredés, hit, boldogtalanság lehetett ebben a hatvan esztendőben!

Tisztelettel és csodálkozással kell megbámulni Timár J. Mihály életét annak, aki nem szereti a küldést és nem áhitozza a hosszú harcot! Tizenötödik háromfelvonásos darabja *A pupos Boldizsár legendája*! Lelkének tizen négy megszületett és mégis halottan élő tizen négy gyermeke az a tizen négy szindarab, amelyet megirt. És hogyan? Munka közben. *Dolgozott*. Egyikből a teste, másikkból a lelke élt. Először az ecset kellett a művész művészetet, alkotást áhító lelkének, de ebben nem tudta megtalálni azt a módot, ahogyan *kiélhesse* a benne felrobbanó erőket, amelyek életet és eget kértek, a művészi megnyilatkozás számára.

„A pupos Boldizsár” és a kísérő zene szerzője
Timár Mihály és Berény Henrik

Angelo foto

A pupos Boldizsár legendája nem is szindarab, talán inkább álomszerű költemény, ha versbe lenne írva, akkor rokonságát ki lehetne mutatni a legnagyobb ilyenmű alkotókkal, az Ember tragédiájával, Peer Gynttel. Már magában véve ez a megállapítás is milyen nagy elismerés egy új szerző számára, még akkor is, ha hatvanéves!

Az a gondolat, amely Timár J. Mihály szindarabjának alapötlete, a legszebb, legnemezebb, ami csak a költő tollára méltó. Az Élet és Halál, a jó és rossz hatalmas problémái sok gondot adtak már filozófusoknak és még eddig egyetlen egy sem oldotta meg. A filozófia mélységei égbenyuló magaslatok ennek a gondolatnak mélységéhez képest, amelybe ezernyi vaskos könyv erőtlen szóáradata nem tud levilágítani és amelyen egy költői sor jobban áthatol minden elmélkedésnél.

A pupos Boldizsár legendája is ilyen munka. A költő: bölcs és gondolkodó ember, aki évtizedek leszűrődött filozófiájából formált a lelkében költszetet! Itt élt az élet szürke, mindennapi gondolai között, ellenségek, vetélytársak, tisztességes és tisztességtelen harcosok sokaságában és minden csalódás

Törzs Jenő és Körmeny János
Magyar Színház: „A pupos Boldizsár“

Angelo foto

között is megőrizte lelkének aranyos jóságát, amely az élet célját és értékét abban látja, amiben a jóság diadala megnyilvánul.

Igenis, be kell bizonyítani az embereknek, gondolta ezerszer is Timár Mihály, hogy nem szabad bünnel élni és olcsó boldogságot hajszolni a földön, mert az Élet egyetlen rendeltetése a jóság és szeretet, a megbocsájtás, hála, hűség.

A próféták hivatását folytatja a költő, ha ezeknek a gondolatoknak szenteli tollát és a próféták munkájának jutalma illeti őket.

A pupos Boldizsár legendája úgy szerkesztetileg, mint formában és tartalomban egészen különös értékű és új szempontok szerint vizsgálható szindarab. Fajra nézve a kereset szindarabok csoportjába tartozik, amelyekben az író eszmei célját már maga a keret elárulja. Ilyen például a Faust, Az Ember tragédiája és az ezekkel nem rokon Liliom is. És mégis egészen más még a keret is, mint az előbb említettek. Ebben a keretben fogja megjelölni egy élettapasztalatokban megöszült hatvanéves fiatal szerző azt az utat, amely a szeretet és megértés virágos kertjén halad a Léthe vizéig.

Szinte hallani, amint a szavak mögött öszszetett kézzel, könyörgő szemmel áll egy őszhaju bácsi és várja, vajjon fogadják-e szavát az emberek, vajjon lesz-e közöttük csak egy is, aki jobb lesz a darab hatása alatt.

A pupos Boldizsár legendáját elmesélni hűen és tökéletesen csaknem olyan nehéz volna, mint egy ugyanilyen tartalmu és célu új darabot írni.

Kovács, Kabos, Törzs, Vaály, Dávid
Magyar Színház: „A pupos Boldizsár“

Angelo foto

Pécsi Blanka, Törzs Jenő
Magyar Színház: „A pupos Boldizsár”

Angelo foto

A keret első része, amelyet lehet első képek is nevezni, a mennyországban történik.

Fehér felhőfalak között van a mennyország iktató irodája, ahol azokat a lelkeket könyvelik el, akik Budapest első kerületéből, a Krisztinavárosból érkeznek — a mennybéli Krisztinavárosba. Éppen úgy van itt is minden, akárcsak a földön, éppen csak annyi a különbség, hogy itt a mennyországban minden fehér, mert a fehér az örökdiavat. A székek, asztalok, de még a vaskos iktatókönyvek is fehérek, éppen úgy, mint a mennyországbéli lélekemberek ruhái. Itt dolgoznak az iktatóban a hivatalnokok, akik odafenn ugyanazt a munkát végzik, mint odalenn, éppen csak hogy a hivatalhelyiség változott meg. Az öreg Boros egy vaskos könyvet vezet, ebben jegyzik fel az érkezők nevét és személyi adatait és ebből tudják meg már jóelőre azt, hogy ki mikor fog a mennyországba érkezni?

Most egy kis baj történt. Ugy látszik, tévedni nemcsak a földön emberi dolog, hanem a mennyországban is. Ezt tudjuk meg abból a fényből, hogy egy szegény földi lélek érkezésének idejét rosszul könyvelték el és most összekaptak rajta a mennyország és pokol, vagy ha tetszik: az ördög és az angyal. Mindezt egy ujonnan érkező léleknek meséli el Boros irodatiszt, aki félve és áhítatosan lépte át a mennyország kulcstalan kapuját és aki ugyancsak csodálkozik, hogy földi ismerőseit, barátait mind itt találja. Boros ur most is ott tartja a pálinkás butykost az ír-

asztala fiókjában és jókorákat huz belőle, ha nem látja valamelyik hivatali felebvaló, akárcsak odalenn. Természetes, hogy az alantas hivatalnok a mennyországban is úgy a főlebbvalókra akar hárítani minden hibát, mint a földi kataszteri tisztviselő, tehát Boros is azt mondja, hogy a tévedésnek nem ő az oka, hanem az: „nagyfejűek” odabenn, akik éppen most tanácskoznak azon, hogy miképpen lehetne elintézni a pupos Boldizsár ügyét, aki egy évvel előbb halt meg, mintsem dukált volna neki és aki ezzel borzasztó sok munkát okozott ugy a mennyország, mint a pokol nyilvántartó hivatalának. A két osztály főhivatalnokai abban állapodnak meg, hogy miután a hibának mind a ketten egyformán az okai, visszaküldik Boldizsárt még egy esztendőre a földre — hadd leljen kárpótlást azért, amiért egy teljes esztendővel megrövidítették az életét. A mennyország és a pokol egyformán magának követeli a szegény pupos Boldizsár lelkét és ezért mind a kettő képviselői lemennék vele a földre, hogy ha szükség van rájuk, kéznél legyenek.

A pupos Boldizsár odalenn a földön befejezte pályafutását és felérkezett a mennyországba. Ott kopogtatott az ajtón, de a határozat szerint nem akarják bebocsátani. Zörög, dörömböl a mennyország kapuján, olyan lármát csap, hogy viselkedésével hű képét adja

Dávid Mihály és Törzs Jenő
Magyar Színház: „A pupos Boldizsár”

Angelo foto

egész földi életének. Végre is ki kell nyitni a kaput, mert még valami utcai csoportosulás lesz és akkor mindenki megtudná az égi iktató tévedését. Bekötött homlokkal, bevett fejjel, hóna alatt a hegedűvel érkezik meg a mennybe Boldizsár. Cseppet sem bánja, hogy elhagyta földi szenvedéseinek színhelyét, hiszen senki sincs, akit sajnálnia kelljen és őt sem sajnálja odalenn senki. Annál erősebben tiltakozik, amikor megtudja, hogy még nem érkezett el az ő ideje, vissza kell mennie a földre. Leveti magát a padlóra és rugdalózik, ordít, tiltakozik, de hiába minden, a szolga felkapja és egyszerűen letaszítja a földre. A jó és a rossz, a mennyország és pokol vele mennek, természetesen mind a ketten a megfelelő női segéderővel. Ezek a segéderők már odafenn megkezdtek

a harcot Boldizsárért, mint ahogyan harcoltak egymással eddig is, más férfiak lelkéért.

A második kép, amely első része a cselekmény földi fejezeteinek, abban a korcsmában történik, ahol Boldizsárnak az éjjel egy sörös üveggel alaposan bevették a fejét. És én Istenem miért? Azért, mert a szegény korcsmai hegedűs nemes, negyszerű muzsikát játszott hopszasszák és trallalák helyett. Már-már azt hitték, hogy Boldizsár ott a korcsmaasztalok alatt lehelte ki a lelkét és maga Boldizsár is csodálkozik azon, hogy még életben van. Feleszmél lázából és elmondja mindazt, ami az első felvonásban történt. A vendéglős-házaspár meg a „személyzet” azt hiszik, hogy Boldizsár lábában beszél, viziókat lát, bizonyára Boldizsár se tudja, hogy amit mond, az való igazság. A

korcsmáros kijelenti Boldizsárnak, hogy a zenekar nem reflektál többé reá! Boldizsár szidja kenyéradó gazdáját, szidja a közönséget, amely nem érti meg az ő magas művészetét. Olyan mint valami gnóm, mint valami elzüllött titán. Vagy mint az utcafia, akiben a tehetség isteni hangját nem tudja eloltani az élet szennyves pocsolóáinak nedvesége. Jól van, el fog innen menni, ki a világba, akárhová, de nem adja magát, a művészetét oda a tömegnek, hogy kenyeret legyen. Éppen indulni akar, amikor két furcsa ember érkezik a korcsmába. Egy nő és egy férfi. A nő feketeruhás angyal, a férfi is az, az égből jöttek, hogy egy éven át kíséroi legyenek Boldizsár meghoszabított életének és vigyázzanak a lelkére. Muzsikások, szeliden és szépen beszélnek Boldizsárral. A korcsmárosnak is felajánlkoznak, hogy szerződtesse őket, ők majd társulnak Boldizsárral és olyan triót csinálnak, amely bizonyára tetszeni fog a publikumnak. Nem megy ám ilyen simán a dolog, mert a másik két tulvilági küldött is megérkezik. A pokol szelleme, mint impreszszárió állít be a korcsmába, természetesen szintén nőtársaságban. A Rossz képviselői is ugyanazt az utat választják Boldizsár lelkének a meghódítására, mint a Jó.

Vaaly Ilona

Magyar Színház: „A pupos Boldizsár”

Angelo foto

Az impresszáriónak éppen zeneszerzőre van szüksége, aki megkomponálja egy kuplét, amelyet a művésznő számára irt egy ifjú poéta, Boldizsár utálattal bár, de hamar vállalkozik erre a kis munkára és egy perc alatt kész a kuplé, amelyet a művésznő mindjárt el is énekel. Pompás, nagyszerű — állapítja meg az impresszárió, ebből világ-siker lesz, pár nap múlva már az utca fogja énekelni. A korcsmárosnak is felgyullad a szeme: ez már igen, nem azok az unalmas dolgok, amiket eddig játszott Boldizsár!

Nyomban le is szerződ-teti a művésznőt Boldizsárral együtt. Boldizsár kezd a kísértés karjaiba esni. A Jó szelleme, a feketeruhás, szent arcu, misztikus leány és a kifestett, kacér kis kuplé-énekesnő egyszerre és váratlanul tűntek fel életében, amelyet soha nem festett még színesre gyöngéd női kezek szerelmes simogatása, sem a forró női száj vérperzselő csókja. Most itt van mind a kettő egyszerre. Az egyik: nyugodt, békés családi boldogságot kínál; meghitt, csendes otthont, feleséget; a másik ölelést, csókot, mámort, könnyelmű, boldog perceket, pezsgőt, szédületeket, forró asszonyi ölelést. No, most melyiket válassza Boldizsár? Hová indul el, melyik utra? Mind a kettő felé egyszerre. A Jó asszonyát feleségül veszi, boldogan, kigyulladó életkedvvel!

A második kép a korcsma udvarán történik. Boldizsár odabenn muzsikál — kihallik a kuplé, amelyet a kis színésznő számára komponált. Felesége és az öreg muzsikus ott várják egyik asztalnál. Odabenn zajlik a publikum, tombol, tapsol, ünnepli Boldizsárt, együtt éneklő a művésznővel a refrént és ugyanazok, akik a szimfóniáért sörösüvegekkel verték be a fejét, most a kupléért babért fonnak köré és vállukra emelik. Boldizsár azt akarja, hogy a felesége is boldog legyen, amiért ünneplik. Ha megosztózt a székelyben

akkor osztozzon a dicsőségben is. De az asszonynak nem kell ez a dicsőség, néki csak Boldizsár kell, a lelke, a lenézett élete, amelyet ő akar egyedül széppé és boldoggá tenni. Boldizsár nem érti a nőt; azért nem, mert a másik nő ott áll már a háta mögött. Szemével, suttogásával csábítja: most, most van itt az első alkalom, hogy híres legyen, ünnepe, hogy elégtételt vehessen a sok szenvedésért, megalázásért! Híres lesz, ünnepe, gazdag művész, ha elfogadja az impresszárió ajánlatát! Igen, igen ez kell, Az asz-

Pécsei Blanka

Magyar Színház: „A pupos Boldizsár”

Angelo foto

szony öznö, csak magának akarja tartani, de ő most már mindenkié, a művészeté, a sikeré, népszerűségé, mennie kell, itthagynja ezt az egyszerű, szegény életet és ha a felesége nem megy vele, őt is itthagynja! Elmegy, viszi, ragadja magával a Rossz csábitó karja.

Az asszony egyedül ül a szobában, fehér harisnyát köt a férje számára, aki elment. Hónapok óta várja, csak várja. A háziasszony korcsmárosné szidja a hálátlan, haszontalan Boldizsárt, de a feleség nem haragszik reá, majd haza fog jönni, mire eljön az ideje itt lesz a feleségénél. Az öreg muzsikussal nincs itt már régen, ő is elment Boldizsár után. És egyszerre jön Boldizsár. Frakk van rajta és fehér plasztron és a kezében cilinder. Honnan jön? A dicsőségből, gazdagságból. Azt hiszi, hogy felesége most harraggal fordul felé és elküldi, de nem, dehogyan is, mintha csak tegnap ment volna el, egyetlen rossz szava sincs hozzá, csak megint gyöngédsége, szerelme és szeretete. Anya és feleség egy test alatt ez az asszony — minden jó, ami a földön asszonyban benne lehet, benne van és semmi a rosszból. Boldizsár megmondja, hogy most csak pár magyar-rázó szóra jött el, megint el fog menni és soha nem jön haza. Az ő élete most már a forró, zajos, mámoros sikerek útja, amerre jár a világban mindenütt ünneplik, babérokön lép a lába és fürdik a csókban. Régi lelkét azért nem ölte meg az ördög, amikor meglátja a nyitott ágyat, amelyben első boldog

Pécsi Blanka, Gárdonyi, Vaály
Magyar Színház: „A pupos Boldizsár”

Angelo foto

órája szállott reá, mint kis gyermek a bölcsőjébe fekszik bele — és elalszik a fehér párnán. Felesége megy muzsikálni a korcsmába, abból él, amióta az ura elment. Este van, jön az álom, végig a mult országutján, nyargal a fehér paripa és viszi magával visszafelé Boldizsárt. Akkor lép be a szobába a művésznő, amikor Boldizsár az álmában hangosan beszél. Belepuszik mellé a hitvesi ágyra és a Rossz forró lehellelte fertőzi meg a fehér párnák szentségét. Boldizsár lelke ismét egy fokkal lejjebb jutott a mocsárban, a bűn karjaiban és az ördög már-már vigyorgásra fintorítja arcát a biztos győzelem közelségében.

A következő képben fényes, előkelő palotában él Boldizsár. Emberi fogalmak szerint minden boldogság az övé! Hódolók, lakájok serege veszi körül. És boldog? Oh, dehogyan is az! Minden elmúlt a régi életéből, csak egy maradt meg, a pupja. Baj is az, hiszen a puposok küldöttsége éppen most jön a meszterhez, akinek személye új formát adott a férfiideálnak, most már nem is olyan borzasztó puposnak lenni. De semmi ez Boldizsárnak. Hol van ez mind a boldogságtól! Az öreg muzsikussal is éppen most jön hozzá és a Jószellem szívével nyitja fel Boldizsár lelke előtt a megtérés útjának kapuját. Hiába örül az ördög. Még csak pár óra az egy évből és Boldizsárnak most már véglegesen be kell fejeznie földi életét. Ha így megy el, ahogyan most látják, az ördögé a dicsőség. De Boldizsár megmutatja az utolsó órán igazi lelkét, amely tele van boldogtalansággal. Nem

Kabos Gyula

Magyar Színház: „A pupos Boldizsár”

Angelo foto

Vaaly Ilona és Kabos Gyula
Magyar Színház: „A pupos Boldizsár“

Angelo foto

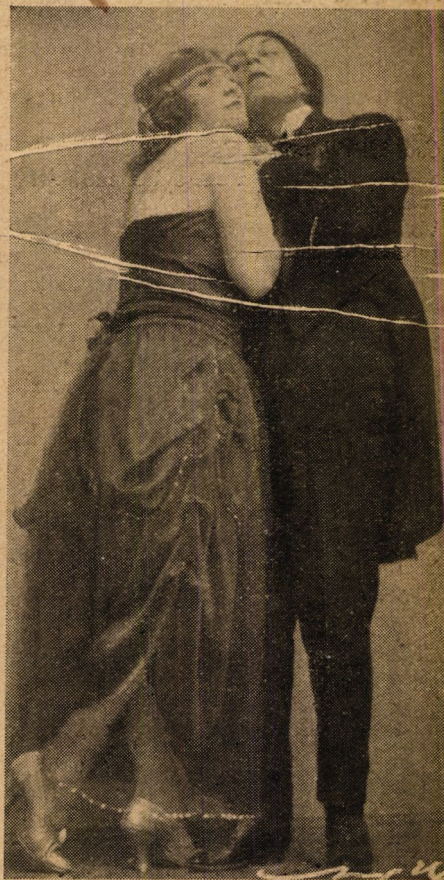
ér semmit a sok külső pompa, a dicsőség, gazdagság mind vanitatum-vanitas; a hátán ott a pup és senkije sincs, aki az övé, aki önmagáért szeresse, aki büszke legyen reá és akire büszke legyen. Mennyire irigyli a nádszálegyenes mást, ki nem cserélné fel vele az életét! Közeleg az utolsó pillanat, Boldizsárnak most meg kell térnie! És úgy lesz. Az öreg muzsikus egyetlen szava elég ehhez. A pupos muzsikus feleségének odahaza fia született. Boldizsár: apa, az élete nem szűnik meg a halállal, folytatása lesz a szép, nádszálegyenes fiában. Rohan haza, hiába akarja visszatartani az ördög, kiragadja magát a karjaik közül és nem marad más a fényes falak között Boldizsárból, csak a frakkja!

Megszóal a lélekharang — letelt az év. Boldizsár lelke megérkezett a mennyországba, ahol a háromcsillagos lelkeket megillető ünnepélyességgel fogadják. Még ide is elkíséri a kuplé dallama, de itt már nem fujnak neki banális taktusok, a boldogságot ugyanis megkapta a mennyországban, amikor az iktató ur megmutatta neki fia nevét, a háromcsillagos lelkek lajstromában. Boldizsáron nem győzött az ördög.

Ez a darab. A filozófiai mélységeket, poétikus költőlélek egyszerű, nyugodt szépsége virágozza be. Szívnek és gondolatnak szép ez a szindarab — moráljában, optimizmusában vigasztaló, jó emberek számára és azoknak, akik boldogan hisznek a földi élet túlvilági folytatásában, szinte prófétai ígért a hit igazságára. Az ember ma száz-

szorosan fogékonyabb minden ilyen költői ajándék iránt és százszorosan hálás a költőnek, aki hivatást teljesít, amikor tollát ennek szenteli. Timár J. Mihály szindarabja ezért lesz hosszúéletű a földön.

Az előadás értékei között természetesen Törzs Jenő alakítása áll az első sorban. Olyan nemes színészi munka ez, mint a darab. Pécsi Blanka plasztikusan kidomborodó nemes művészettel játszotta a jó szellemét, Vaaly Ilona pedig szinte meglepetésszerűen tökéletes volt az ördögkisasszony alakjában. Pártos Dezső és Kabos Gyula igaz művészete, nemkülönben Körmeny, Gyöngyi Izsó, Gárdonyi Lajos, Vándor Andor, Dávid Mihály, Kovács Károly, Ladányi Valéria, Simon és Vaszary pompásan megrajzolt figurákkal színesítették az előadást, amelynek sikerében jelentékeny részt vesznek Báthly István ujszerű, stílusos, zseniálisan megtervezett diszletei és Berény Henrik hangulatos kísérő muzsikája. A rendezés Törzs Jenő művészi munkája.

Vaaly Ilona és Törzs Jenő
Magyar Színház: „A pupos Boldizsár“

Angelo foto

VÁDLOTT:
RÁKOSI JENŐ
csak a tinta ízarat valja!
 A SZINHÁZI ÉLET TÖRVÉNYSZÉKE

A „Szinházi Élet” törvényszékének tárgyalótermét babérral diszitettük fel az ünnepélyes alkalomra, amikor Rákosi Jenő ül a vádlottak padján. A hallgatóság is áhitatos tisztelettel figyeli a szavakat. Azért került Rákosi Jenő a törvényszék elé, mert most tölti be nyolcvanadik életévét és mert az újságírók nevérol keresztelik el az Újságírószanatóriumot.

Neve? A vonal felett egyáltalán nincs. A vonal alatt „ő”.

Foglalkozása? Író, amit azonban nem lehet meginni.

Családi állapota? Csak volt.

Születési adatai? Nem emlékszem. Éjjel volt és nagyon sötét.

Volt-e már törvényszék előtt? Nem, de fegyházba már voltam.

És miért? Azt azok se tudták, akik becsuktak. Hiába kérdeztem tőlük.

Bűnösnek érzi-e magát? Hogyne! Hazudik aki magáról azt mondja, hogy nem.

Igaz-e hogy nyolcvanéves? Szó sincs róla. Hogy lehet ilyet kérdezni.

És a lelke? Tessék tőle magától megkérdezni.

Szeretné-e életét újra kezdeni? Igenis szeretném, de csak nyolcvan éves fejjel.

Milyennek látja a multat? Kiét?

És a jelen? Pontnak múlt és jelen között.

A jövőt? Gondolatjelnek a jelen után.

Mikor volt élete a legboldogabb? Sohasem.

Mi volt a legnagyobb fájdalma? Mindig az, amelyet éppen éreztem.

Öröme? Mikor levethettem a cipőmet, mely törte a lábamat.

Mi a kedvenc foglalkozása? Semmi.

Ki fedezte fel? A gólya.

Kiket fedezett fel? A puskaport nem. A többi nem érdekelt.

Mi a legnagyobb vágya? Mindenik a legnagyobb.

Melyik a legszebb színházi emléke? Mikor a más darabig megbukott.

Mi a véleménye a színházról? A szin-

háznak rólam, nekem a színházról nincs véleményem.

Melyik írói munkáját szereti a legjobban? Azt, amelyet még meg nem irtam.

Mint írónak volt-e kudarca? Több, mint amennyi hasznos.

Ki a kedvenc színésze? Több is van: a politikusok.

Írója? }
 Költője? } Magam.
 Szobrásza? }
 Muzsikusa? }

Mi a kedvenc szórakozása? Házi nyulakat etetni.

Szenvedélye? Járás közben a házak falát botommal horzsolni.

Virágja? Régen a szöke, utóbb a barna, mostanában a zsöllyeszék.

Dala? Ángyika, ángyika kendert áztat stb.

Szine? Az éjféli, holdvilág nélkül.

Mi a véleménye a politikáról? Lehető rossz — a másikéről.

Mi a jelszava? Magyarul, magyarosan, magyarul.

Melyik a legszebb magyar szó? Mind legszebb.

Kit szeret a legjobban? Természetesen magamat.

Tud-e gyűlölni? Oh jó!

Mi a véleménye a szerelemről? Nem igaz, hogy sötét verem.

Melyik sikerére a legbüszkébb? Amikor a legnagyobbat buktam.

Szeret-e harcolni? Az a kérdés kivel. Magammal nem.

Mik az írói tervei? Annyi van, hogy azt hiszem a javát magammal viszem a sirba.

Mi lesz tíz év múlva? Kilencvenesztendő.

Hitelesitse vallomását: Tessék :

J. Rákosi Jenő

CSEREBERE

A VIGSZINHÁZBAN

kkor lenne valóban cserebere a „Cserebere“, ha a Vigszínház művésznői játszanák az urak, az urak pedig a hölgyek szerepét.

26 : 78

Ez a két szám nem telefonszám, nem is a drágaság fokmérője, de fokmérő mégis. A Nemzeti Színház idei munkájának mértéke, annak a szédületes tempója munkának és iramnak, amelyet Hevesi Sándor, az új direktor, diktált. Ez a két szám azt jelenti, hogy augusztus 23-ától szeptember tizenötödikéig összesen 26 próbanapja volt a színháznak s ez alatt összesen 69 próbát tartottak, ami viszont annyit tesz, hogy átlag naponta három darabból volt próba. És így még sokáig lehetne továbbfűzni, hogy mi mindent jelent még ez a két szám s mindez a sok következtetés arról beszélni, hogy a Nemzeti Színháznál valóban teljes gőzzel folyik a munka és a színháznak minden kereke, — nagyok és kicsinyek egyaránt — sebes iramban fevékenykednek.

Ez a nagylendületű munka természetesen mindent megváltoztatott a Nemzeti Színház körül. Elsősorban megváltozott a társalgó képe. Máskor itt vidám tréfa és pletykálkodás járta, most nagy csendesség van itt, bár talán többen keresik fel, mint azelőtt. De hangos szó alig hallatszik. Mindenki tanul, mindenkinek kezében szerep van s egyre szólnak a próbákat jelző csengettyűk.

Minden egyes színész nagyon elégedett és mindenki lelkes ambícióval látott neki az új munkának. Sőt; hogy a tagok

bizonyágát adják, milyen lelkeséggel csatlakoznak az igazgatójuk terveihez, társulati ülésre gyűltek össze s megreformálták a Nemzeti Színház saját külön törvénykönyvét. Megreformálták pedig úgy, hogy a kiszabandó büntetéseket alaposan felemelték. Ezzel akarják dokumentálni, hogy nem türik meg a hanyagokat és nem engedik meg, hogy esetleg egy-két késedelmeskedő miatt a többiek munkája megakadjon.

Mert bizony az új direkciónak nemcsak azt akarja, hogy gyors tempóban kövessék egymást a bemutatók és reprizek, de azt is, hogy minden előadáson s annak minden kis részletén meglássék az alapos készülttség s a tökéletes művészi munka. A legközlebbi jövőben például egyszerre négy darabból folynak majd a próbák. A Csathó Kálmán új vígjátékából, »Az új rokon«-ból, mely a színháznak első eredeti műjósága lesz, a »Leár király«-ból, a »Kaméliás hölgy«-ből és a »Rang és mód«-ból — s a négy darab között alig akad egy-két olyan szerep, amely két darabban ugyanabban a kézben volna. A nagy társulat lehetővé teszi ezt a beosztást s így biztosított és túlterhelés nélkül folgik ez a nagy munka.

Megterhelést csak egyet kaptak a nemzeti tagok. Eddig tudniillik az volt divatban — régi magyar színházi szokás — hogy szerepeiket az emlékpróbákon tanulták meg a legtöbben. Ez most megszűnt. A törvénykönyvnek van egy paragrafusa, amely szigorúan megbünteti azt, aki az első emlékpróbán még rászorul arra, hogy a szerepét olvassa. Ezért van olyan csendesség és buzgó tanulás a társalgóban.

Így fest tehát mostanság a Nemzeti Színház képe bévülről. Így lehetséges, hogy Hevesi direktor január 30-ig elkészül a maga teljes programjával, amelyben nem kevesebb, mint öt premier szerepel: *A tolonc*, mely a Nemzeti Színházban sohasem került színre, az előbb említett: Az új rokon, *Bataille* új drámája: A mostoha szerelem, *Vojnovich* Géza Rákóczija s az »*Omnia vincit amor*« című Pálos közjáték — s ezzel együtt vagy tíz repriz is, még pedig olyanok, mint a Lear király és Az Ember tragédiája teljesen új előadása, mely, legalább is az előkészület munkáit tekintve, akár premierszámba mehet.

Bőven kijut a munka természetesen a rendezői karnak s így nagyon is elképzelhető, hogy *Odry* Árpád, aki kettős minőségében nagyon elfoglalt tagja a színháznak, egy úrnak, aki azzal kereste fel, hogy mikor szentelhetne neki egy félórát, valami dráma megbeszélésére, ezt a feleletet adta:

— 1923 július 1-én délelőtt 10—11 között, mert 11 óra 30 perckor nyári szabadságra utazom.

K. Szántó Mancsi Mollinári Anni
magyar táncosnők, Nápolyban

A Detektiv-kisasszony

Sebestyén Géza úgy lát-
szik az idén arra számí-
tott, hogy a nyár örökké
fog tartani. Erre vall, hogy
bár a kalendárium már
a Budai Szinkör nyári sze-
zonjának végét mutatja,
benn a szinkörben még
most is olyan lázas munka
folyik, mintha júliusi fő-
szezonnra készülnének. De-
nikve: a Krisztina-téren
még mindig nyár van és
nyár lesz a Sebestyén-tár-
sulat bucsuelőadásáig
még akkor is, ha a Hor-
váth-kert fáit közben elbo-
ritaná a hó. A jó budaiak
azt mondják, hogy ha
Sebestyén Géza társulata
decemberig játszana, akkor
egészen bizonyosan de-
cemberig sütné a nap. Példa erre, hogy az idén
is akkor sütött ki a tavaszi napsugár, amikor
Sebestyénék megérkeztek.

Csak végig kell tekinteni azon a munkán,
amelyet a Budai Szinkör ezen a nyáron el-
végzett és mindjárt szembeötlik, hogy az
egész idei program nem volt egyéb lelkes
sikerek sorozatánál. Budán még a siker is
egészen más, mint például egy pesti köszin-
házban. Ott őszintébben tapsolnak, nem ki-
méli a tenyereket és nem röstelik a fárad-
ságot attól sem, hogy sokszor reggel oda-
álljanak az elővételi pénztárhoz, hogy hétfőn
biztosítsák a szombati jegyet.

Mert akármelyik műsordarabját veszi is

elő a színház, mindegyikre táblás ház van. Amire
még a Budai Szinkör sikereiben gazdag történeté-
ben is kevés példa volt, a mult héten az őszi idő
se tudott ártani a zsufolt házaknak. Sebestyén Géza
ügyesen kiparizolta az esőt, premiert adott. Való-
színűleg nagyszerűen kifejlődött időérzéke lehet, mert
máskülönbben honnan tudta volna ilyen pontosan
kiszámítani, hogy melyik napra tüzze ki a premiert.

A három nagyszerű magyar premier után most
a *Detektiv-kisasszony* című pompás operettet mut-
tatták be, *Kulinyi* Ernő szellemes fordításában. A
Detektiv kisasszony librettója, ötletes, fordulatos és
mindenekfölött mulatságos bohózat, amelynek
szellemes helyzetein, tréfáin, kacagtató cselekmé-
nyén a publikum nem győz eleget mulatni. Egy
eltűnt kazetta üldözését kísérheti végig a publikum
az érdekes előadás folyamán, tengeren és szárazon
egyaránt, hogy vég-
ül egy afrikai be-
duinsátorban oldják
meg a problémát,
amelynek hőse egy
tengerészkadét ru-
hába öltözött fiatal
hölgy, miss Nobody.

A Detektiv-kis-
asszony előadásá-
nak érdekességét
növelte, hogy ebben
mutakozott be a
közönségnek az új
társulat, közöttük a
két új primadonna:
Arany Tilla és Po-
gány Klári, akik
mindketten tehetsé-
ges színésznők, kel-
lemes megrerő kül-

Főnt: Deréki és Pogány, középen:
Szirmai, Arany Tilla, Deréki, lent:
Rohorczy és Arany Tilla
Budai Szinkör: „A detektivkisasszony”
Angelo foto

sővel, szép
hanggal és
színészi kész-
séggel. A fér-
fiak is mind
kitűnőek:

Szirmai Vil-
mos, *Deréki*
János, *Ro-
horczy* Mi-
hály, *Pallós*
János. *Lóránt*
rendező, *Do-
nánth* karmes-
ter is kitűnőek

Igy tiltok ti be egy előadást

A Faun premierje szombatra, szeptember 16-ikára volt kitűzve, de ember tervez, hatóság végez s a hatósági végzés ezuttal — mint mostanában annyiszor — mostohának bizonyult a művész-előadások igazgató-ságával s így természetesen a színészekkel szemben. Miután a tüzendészeti bizottság semmi lényeges kifogásolnivalót nem talált a csodaszép és hangulatos helyiségen, a városnál előkapartak egy régi rendelkezést, amely szerint, ha valamely helyiség — ez esetben vendéglő — megváltoztatja jellegét, az engedély megadása, vagy megtagadása nem a kerülettől, hanem a központtól függ. A központ pedig, — nem lehet tudni miért — nem adta meg az engedélyt és a nagy szimpátiával várt bemutató egyelőre párnapos halasztást szenvedett.

A Faun igazgatósága és tagjai természetesen a legnagyobb izgalmak óráit élték és élük át. Hiszen már maga egy premier is fokozott izgalmat jelent, hát még egy új vállalkozás első bemutatkozása. S most még a bemutatkozás elé is akadályok gördültek. A színészek lelkében persze még öt perccel a meghirdetett kezdés előtt is erősen élt a hit, hogy a hatóság szíve meg fog enyhülni. Hiszen nem lehet egy hatóságnak sem célja, hogy akadályokat gördítsen egy olyan vállalkozás útjába, amely több, mint harminc színészembernek ad kenyeret. A mai, igazán szomorú helyzet mellett csak örülnünk kellene, hogy van még vállalkozási kedv és van még lehetősége a tisztességes munkával való pénzkeresésnek. Szilárdan hisszük, hogy mire e sorok megjelennek, kiderül, hogy nyitott kapun döngöttünk, mert a városnak is el kell ismernie, hogy nem a paragrafus a lényeges, hanem a színészek érdekei. S hogy az új vállalkozásnak a főváros sem valja kárát, arra vonatkozólag legyen elég annyi, hogy a Faun csak a jegyek után napi huszonkétezer korona vigalmi adót fizet a főváros pénztárába.

A kétségbeesés természetesen még az izgalmak perceiben sem hagyta nyugodni a tréfás szellemeket.

— Hogy faun? — kérdezték Lénárd direktort, aki ezerágu elfoglaltsága mellett is lelkesen vezette tovább a próbákat.

Egy sarokban Petrász Juci, Gerőffy Böske és Fazekas Erzsí, a Faun szépségei diskuráltak. Virágh Jenő odaintette Kőváry Gyulát és így szólt:

— Látod, ahol ilyen nimfák vannak, ott érdemes faunnak lenni.

Közben elérkezett a nyitás ideje, a hatóság szíve még mindig nem enyhült, ellenben a közönség, amely már négy napra előre elkalkodta a jegyeket, tö-

dult le a remek helyiségbe. Hiába hirdette a pénztár fölé kitélt tábla, hogy az előadás elmarad, a közönség eltoglalta az elegánsan fölterített asztalokat s minthogy a Faun tulajdonképen vendéglői helyiség, a megnyitó közönsége legalább vacsorázni akart, ha már a műelvezettől esesett. Az igazgatóság is hamarjában kedélyes oldaláról kezdte nézni a dolgot. Hiszen azai a ténnyel, hogy a vacsorázó közönségnek joga volt a vendéglőben maradni, újabb bizonytságot kapott a főálló hatósági rendelkezések abszurditásáról. Hiszen legalább is mulatságos, hogy abban a pillanatban, amikor a Faun helyisége csak vendéglő, a vendéglőnek jogában áll a közönséget korlátlan számban bebocsájtani és semmiféle hatóságnak sem jut eszébe a helyiség iránt érdeklődni. De mihelyt művész-előadásokkal teszik változatossá a közönség óráit, már négyféle hatóság is ott lábatlankodik.

A színészek tehát elkeseredésükben szintén helyet foglaltak a terített asztalok mellett, Székely Aladár karmester pedig leült a zongora mellé, mert a zongorázást viszont nem tiltja meg semmiféle hatósági intézkedés. Sőt azt sem, hogy valaki, aki zongoraszó mellett mulat, a saját asztalánál el ne énekelje a kedvenc nótáit. Igyt értent, hogy Sándor Stefi vacsorázás közben, a vendéglői közönség tomboló tetszésétől kísérve, leénekelte slágerszámait, köztük Kálmán Jenő és Grósz Alfréd nagy népszerűsége számot tartó kuplóját, a Zoro Wa Huru-t, majd Pázmán élénekelte a Tatarjárás negyedik felvonásának ugyan-csak Kálmán Jenő és Grósz Alfrédtól származó pompás mulató nótáját, a Rececé-t, amelynek refrénjét az egész közönség együtt énekelte Pázmánnal:

Recece, ma szörnyen megjárom,

Recece, a hajnalt megvárom,

Recece, busulni lehet-e,

Sőtétben minden gond és bánat feketé!

Éjfél tájban az Ujságíró-napról hazatérő közönség olyan tömegben lepté el a helyiséget, hogy a Faun-kuglizóban is zsúfolva volt minden hely. Gillemot meszternek, a Drechsler vendéglősének elegáns, frakkos pincérei villámgyorsan dolgoztak. A kuglizóban maga Grósz Alfréd ült a zongoránál és bravuros játékával megújuló tapsra ragadta a közönséget. Sándor Stefitől már talán tizedszer követték a Zoro wa hurut és így esett, hogy a Faun két slágerszámát már szel-tében-hosszában dudolják Pesten, holott a bemutató még le sem zajlott.

Ugyanez az élet zajlott le a Faunban vasárnap este is s az előjelekből ítélve, a közönség még a bemutató előtt kedvencévé avatja a főváros legjobb helyén létesült új vállalkozást.

Ujak a Városinál

Amióta a Városi Színház igazgatását Ábrányi Emil vette át, egyre határozottabban kialakult a színháznak egyik legfontosabb rendeltetése, amely abban rejlik, hogy alkalmat és teret adjon a fiatal operaénekes generáció érvényesülésének. Már az első szezonban is egész sereg pompás énekesnőt és énekest fedezett fel Ábrányi Emil igazgató, akik közül nem egy ma már népszerű, bevált művésze a színháznak. Csak H. Csillag Erzsit kell említeni, aki egy szezon alatt odáig vitte, hogy ma már vezetés szerepeket énekel. Az

Abonyi Marian

Operaház nem alkalmas arra, hogy az új tehetségek felfedezésének szentelje színpadját, a Városi Színház annál is inkább megteheti ezt, mert repertoárja olyan gazdag, mintha évtizedes multa tekintetne vissza.

Még alig indult meg a szezon és máris színészi szenzációja volt a Városi Színház operaelőadásainak, egy kiválóan értékes operaénekes felfedezése, akinek neve eddig sem volt ismeretlen a publikum előtt.

Sárossy Andor, a színház új tagja bizonyította be első felépése alkalmával, hogy a legnagyobb opera énekesi feladatok megoldására hivatott annál is inkább, mert bőséges és kitűnően kulturált hangját kiváló színészi alakítóképeség támogatja, ugyanynira, hogy akár melyik drámai színpadon is derekasan megállná a helyét.

Új tagja az együttesnek Cselényi József is, aki tavaly még az óbudai Kisfaludy Színháznál játszott, prózát, operettet, vígjátékot, drámát egyaránt; a nyáron pedig a Budapesti Színházban tűnt fel, ahol a „Szulamith”-ban

Absolon főpapot játszotta. Érces, tiszta tenor hanganyaggal rendelkezik a még egészen fiatal Cselényi, kitűnő színpadi alak, akinek nemcsak az opera hanem az operett-előadásokon is nagy

Sárossy Andor

hasznát fogja venni a színház. A nők közül első sorban Abonyi Mariannet kell említenünk. A Királyi Színházban és Blaha Lujza Színházban már alkalma volt megismerni a közönségnek Abonyi Marianne talentumát, különösen az Offenbach egyik főszerepében. Ő is éppen olyan értékes tagja az opera-, mint az operettgyűltesnek és mind a két műfajban sikereket várakoznak rá. Már be is mutatkozott a Cigánybáró Arzenájában, még pedig azzal az eredménnyel, amely eddig sem maradt el egy fellépésénél sem. Főkép a Városi

Színház tervbevett klasszikus operett-reprízeinél várakozik rá jelentékeny feladat, de máris kiosztotta rá az igazgató a színház egy téli operettujdonságának egyik vezetés szerepét.

A színház új tagjai között szerepel négy egészen fiatal színésznő is, akik

a Városi Színház színpadján fogják kibontani tehetségük szárnyait Varga Sári, Hajdu Ella, Szódy Kató és Kaczur Böske lesz az a kedves kvadrill, amelynek tagjai üde fiatalságot és szépséget visznek az operett-előadásokba.

Cselényi József

Természetesen a színház nagyserű tavalyi gárdája is a helyén maradt, akik valamennyien fokozott munkakedvvel és megerősödött ambíciókkal kezdik el az új szezon munkáját, amelyben valamennyiöknek alkalmuk lesz bőséges részt venni.

Az ujak pedig tele vannak ambícióval, lelkesedéssel, vágyakkal és tervekkel. Már aminthogy a fiatalok így életük és a színházi szezon kezdetén tele szoktak lenni ambícióval, lelkeséggel, vágygal, tervvel. Ha tőlük függ a szezon — csodákat várhatunk a Városi Színháztól.

Mert a Városi Színház tagjai valami újat és csodálatosat akarnak produkálni. Minden tehetségük meg van hozzá nekik.

Varga Sári

Kaczur Böske

Szódy Kató

Igy látja Major Henrik azokat, akik három

DARVAS
LILI

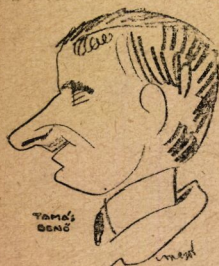
KIS
FERENC

CARL
FRANCISKA

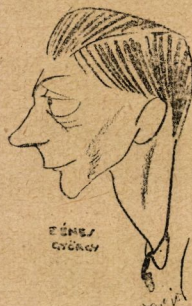
KOMÁROMY
GYULA

TAMÁS
BÉNI

ÁCSY
ISTVÁN

EÖTVÖS
GYÖRGY

GEREGY
GÉZA

MIKEZ
MÁRIA

LÁNYI
VIKTOR

DÁNYI
ZORKA

MÉZÁROS
BÉLA

LÁSZLÓ
SÁNDOR

BALÓ
ELEMÉR

VÁR
MIKLÓS

PETHEJ
SÁNDOR

év óta — míg ő külföldön volt — tüntek fel

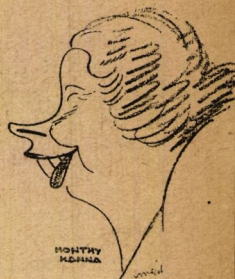
DALÍÓ IMRE

CSONTOS ANNA

TÓTHPÁL

MENTHLY KÁLMÁN

SALAMON BÉLA

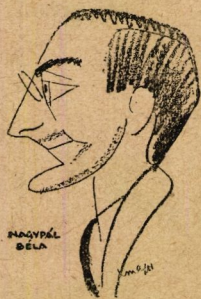
PÁL

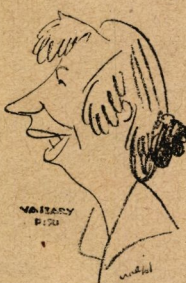
SZÉKELY

SZÉKELY DÁNIEL

NAGY PÉTER

VÁRFOLY

LÓCZY ISTVÁN

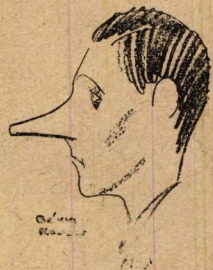
FÖLDÉS

KONDOR ISTVÁN

DAVID MIHÁLY

CSONTOS

VÁRFOLY

Az új kórus

Írta: SZÁSZ ZOLTÁN

Valamelyik énekes színház nemrég tartotta a karfelvételi próbát. Néhány évvel ezelőtt az ilyen kis toborzásoknak legfontosabb s mellesleg szólva legmulatságosabb mozzanata a jelentkezők hangpróbája volt. Ásatag népdalok s élvezhetetlenné elnyűtt kuplék, rég letűnt dallamok jártak ilyenkor vissza kísérteni félszeg iparoslegények s naivan kackiás szobaleányok zenekulturától szűz ajkain. Ha azonban egy-egy erősebben zengő hang csendült ki a groteszk karaván valamelyik tagjának szájából, a szigorú vizsgálóbizottság felfigyelt s bejegyezte a boldog ismeretlent a felveendő sorába, nem igen törődve azzal, milyen az az eleven hus-vér szekrény melyben ez az értékes hang

földi utját végigjárja. S viszont nem egy csinos, sőt diadalmas alaku próbálkozóknak, ha torka sivár és üres volt, szégyenszemre kellett visszavonulni a polgári élet ismeretlenségébe. Ekkor ugyanis a kart még elsősorban énekkarnak tartották. Ma, mint a jelzett karfelvételi próba is bizonyítja, más a helyzet. Az énekes színház társulatának összeállítója az eléjük sereglett ajánlkozóknak a hangjára nem is volt kíváncsi. Az arc érdekessége vagy csinosága, de főleg a természet szépsége, a test mozgása, a tagok arányai és méretei felé fordult az értékelő figyelem s az alkalmas-ság és nem alkalmasság kérdését ezeknek a tulajdonságoknak a fejlettsége döntötte el.

Indulás előtt

Mr. Chain, Darvas Lili, Baron Stipsicz a Mátyásföldi repülőtéren

Amster felv.

Start!

Amster felv.

Sok jel arra vall, hogy a szép, viruló, hatásos testiségnek ez az előretörése a színházi értékelés világában az amerikanizmus visszahatása a szinpadra. Valószínű is, hogy ennek nagy szerepe van: a leromlott és visszahanyatlott Európa nemcsak dollárokat koldulni jár az Atlanti-óceánon tulra, de mindenféle más értékeket, társadalmi és művészeti impulzusokat is keres és magába fogad ebből a boldogabb világból. Különben az operettkórus, mint szép, hatásos testü leányok gyűjteménye már Angliában is régóta kialakult intézmény. Összefügg ez azzal, hogy az angol operett már régóta nem annyira zenei színjáték, melyben a zene s a darab dramaturgiai értéke bir jelentős szereppel, hanem inkább látványosság, szem-legelő, melyben a szereplők istenadta s divatáruüzletekben s szabóműhelyekben beszerzett varázsa s az egész produkció kiállításának pompázatosága alkotják a fővonzóerőt.

De azért a testiségnek, főleg a női testiségnek ez az előtérbe törtétese nem egyszerű amerikai hatás s nem is egészen újkeletű. Már jó néhány éve, a háboru előtti években is az ugynevezett testi kulturával, a férfivilágban divatossá lett dandyzmussal, a női soványság kultuszával párhuzamosan a szinpadon is, különösen Budapesten, döntő fontosságúvá vált a testi hatásosság magasra ér-

tekelése. Megfelelő mértékben ez persze nem is hiba: a színész szerzősága a test s egy szép, méginkább pedig kifejezőképes testiség ennek a művészfajtnak elengedhetetlen kelléke. Baj ellenben, ha az emberi gépezetnek ez a tiptopsága, ez az antropológiai magasrendűség tultnagytulnagyságra emelkedik.

A szinpad hatás-eszközei egy bizonyos rangsorba állíthatók. Legmaterialisabb a diszletezés, mindaz, ami a szindarab környezeti eleme. Ezután következik a kosztüm vagy öltözködés. Ezután a színész szoros értelemben vett testisége, aztán a hangja, mely szintén testi jelenség, de mégis finomabb, lelkebb, mint a testi méretei és mozgásmódjai; végül a színész szoros értelemben vett tehetősége, szellemi alkotóképessége, mely az előbbit mind eszközül használja s mindannyinak hatásába lelket önt. Az igazi nagy színészi tehetség a diszlet, kosztüm nélkül, sőt silány testben és varázstalan hanggal is nagyot tud alkotni. Igaz, az ilyesmit ritka. A legszebb test s legcsodálatosabb hang azonban a kellő szellemi képesség nélkül hidegen hagy.

Vidám műsor

A Belvárosiban

Eztán sokáig így lesz,

Hogy a mosolygó asszony mellett

Még a halál is vig lesz.

Darvas Lili repül

Amster felv.

A színház

A közönség kétségtelenül megszapordott az utóbbi években. Ennek is háború oka van. A pénzünk elértéktelenedésével távolról sem áll arányban a helyérek emelkedése, a színház tehát aránylag olcsó mulatság lett.

Az új gazdagok új publikumot teremtettek. Más lett a nézőtér képe, el-elmaradoznak a régi törzsvendégek, a premiérek megszokott, kedves alakjait szép lassan felváltják az újfajta habitűék, akik

vannak is még elegenden, de szemlátomást ritkul a tábor és egyelőre hiába keressük a méltó utódokat.

Még látjuk és szeretettel számon tartjuk azokat, akiket joggal megillet a színház barátjának címe. Közismert nevek viselői, minden társadalmi osztály kiváló képviselői ők, mindenütt láthatók, ahol a magyar szó, a magyar zene kultuszát művelik. Ismerjük őket mindannyian és érdeme szerint megbecsüljük azt az érté-

Fenn: Gálos Kálmán, Szemző Gyula, Szaczellár György, Dr. Éles Béla, Thomka Zoltán
Lenn: Tolnay Ákos, Szemző Elemér, Dr. Domony Móric, Dr. Bárczy István, Báró Kohner Villy

mohó kedvteléssel vetik rá magukat a színházra, hogy hamarosan pótolják, amit eddig elmulasztottak.

A kultúra, a színház igazi hívei, akiknek a színház lelki szükséglet, akik a színház meleg közelében nőttek fel, akik szerelmesei a színpad tarka világának, színésznek, írónak, ezek a megbízható, finom, lelkes emberek: a *színház barátai*, sajnos aligha szaporodtak az utóbbi nyomorúságos években. Voltak sokan,

ket amit hűségük és áldozatkészségük jelent a színházi élet számára.

A színház barátainak egy hevenyészett, egyáltalán nem kimerítő listájával szolgálunk az alábbiakban. Ne nehezteljen ránk az, akit a nyilvánosságnak kiszolgáltatunk, sem pedig az, aki a diszes sorból véletlenül kimaradt.

A pénzvilág nagyjaival kezdjük. A Kohner bárókról kell mindenekelőtt megemlékeznünk. Nevük méltán közbecsülés

barátai

tárgya. Nincs olyan társadalmi, hazafias, jótékonyági vagy művészi akció, amelynek első sorában ne ékeskednék a Kohner Adolf és Willy neve. Krausz Simon, a nagyszü és nagyszivü bankvezér, Éber Antal, Walder Gyula, Domony Mór lelkes hívei színházainknak, csakugy, mint Madarassy-Beck Gyula és Marcell bárók, akik azonfelül Párisban és Londonban is végigjárják a színházakat és kitünő tanácsokkal és tippekkel szolgálnak a mi színházi embereinknek. Sacelláry

népszerűbb kegyelmes ur, Kálmán Jenő Ákos, a bohémia elmés Ubulja, Kramer Henrik, a butorkirály. Életük szépséges párjával ott látjuk az erkélypáholyokban Petzrik Jenőt, Pereszlényi Aladárt, Éles Bélát, Heidelberg Vilmost, Morelli Józsefet, Strasser Rikárdot. De külön kell megemlékeznünk Szabó Nándorról, a finomlelkü műbarátról, aki rajongó istápolója minden művészi törekvésnek és a kitünő Herczel ügyvédrel, a társaság közkedvelt Dórijáról, aki mindenütt jelen van

Fenn : Krausz Simi, Strasser Richárd, Dr. Morelli József, Herczel Dóri, Lázár Ernő
Lenn: Bárá Madarassy-Beck Gyula, Kramer Henrik, Éber Antal, Kálmán Jenő Ákos, Bálint Zoltán

György csaknem esténként ott ül és gyönyörködik a zsöllyék első sorában, minden premiérnek hűséges látogatói: Pongrácz János gróf, Röser Edwin, Gálos Kálmán, Bálint Zoltán, Tolnay Ákos, Lázár Ernő, Szemző Gyula és Elemér. A gárda régi és kitartó tagjai még: Thomka Zoltán, a vitéz ezredes, Rust József, az ismert mecénás, Bettelheim Marci, a nemesszivü és minden szépért lelkesedő műbarát, Bárczy István, a leg-

és mindenért lelkesedik, ami szép és művészi,

Színház barátai: szaporodjatok!

M.

Interpelláció

Miért nem hagyott
Az irodalomtörténetben nyomot,
Hogy Milton
pesti hatás alatt írta az
„Elveszett paradicsom“-ot.

Uj színházat kap Budapest

Budapest színházváros. Nemcsak azért, mert pezsgő, nagyszerű színházi élet folyik ebben a városban, nemcsak azért, mert a magyar írók szindarabjai innen indulnak el világhódító utjukra, hanem azért is, mert itt minden ember színházigazgató akar lenni. A színház csodálatos varázsa megejtí a legridegebb pénzember lelkét is s tegye szívére kezét az olvasó: kegyed még sohasem gondolt arra, hogy színházat gründoljon a fővárosban? Mert mindenki gondolt már rá. Az is, aki e sorokat írja.

A színházalapítási tervek kétfélék szoktak lenni. Az egyik, amikor meglévő színház-helyiségre fáj a foga a direktorjelöltnek, a másik, amelyik tud egy nagyszerű helyiséget, amit isten is színház céljaira teremelt. Vannak Budapesten helyiségek, amelyekről százszor, sőt ezerszer hallottuk már, hogy színház lesz belőlük. Ilyen helyiség a Magyar Vasuti és Hajózási Klub csengeri-utcai palotája. Valóban pompás, modern színház-helyiség van a palotában, a legideálisabb kis színház, amit csak képzelni lehet. Mindenki akart már itt színházat csinálni és senki sem csinált, csak beszélt róla. Most végre két lelkes színházbarát nagy áldozatkészséggel és sok szeretettel megvalósítja a tervet: új színházat kap Budapest. *Révész Ferenc* és *Láng József* megvalósítják a csengeri-utcai színház tervét. Illetve az új színház már nem is terv, a Vasuti és Hajózási Klub palotáján ott a tábla:

Művész Szinpad építkezése

Az építkezés munkálatait *Kellner* és *Krausz* közsímsert színházi építőmesterek végzik. A munkások egész hada dolgozik a palotában s már kezd is kialakulni az új színház képe, amely egy színészi, mint irodalmi tekintetben művészi értékű vállalkozás lesz.

A *Művész Szinpad* nemcsak címében, de működésében is meg akar felelni céljának, mert kizárólag csak az igazi művészetet fogja szolgálni.

A *Művész Szinpad* iránya főleg arra törekszik, hogy hajlékot adjon az egyfelvonásos irodalomnak. A külföldi nagy színházi városokban mindenütt régen meg van már ez a színház és szinte nélkülözhetetlen, mert külföldi szerzők, még a legnevesebbek is, nem idegenkednek annyira a rövidebb lelezetű szindaraboktól, mint idehaza. Nem is lehet csodálkozni azon, hogy a magyar írók aránylag kevés egyfelvonásost írnak, mert hiszen nincs is elég és megfelelő szinpad, ahol színre kerüljenek. Ezen a hiányon fog segíteni a *Művész Szinpad*, amely programjába tüzte az egyfelvonásosok kultiválását.

A *Művész Szinpad* meg fogja ismertetni az

irodalmi igényű közönséget azokkal a külföldi egyfelvonásosokkal, amelyeknek bemutatása Berlinben, Párisban éppen olyan komoly irodalmi esemény, mint idehaza bármelyik nagy premiér. Ezekon kívül színre fognak kerülni a magyar szerzők értékes egyfelvonásosai is, vígjátékok, drámák, operettek, bohózatok egyaránt, sőt új szinpad műfajok is otthont találnak.

Természetesen nem kizárólag egyfelvonásosokból fog állani a műsor, hanem kisebb jelenetek és magánszámok is tartítani fogják. Ezek is lehetőleg újszerű stílt és tartalmat hoznak, úgy, hogy a *Művész Szinpad* ne csak a régi sablonokat utánozza, hanem eredetiség és merész művészi ötletek irányítsák.

A *Művész Szinpad* igazgatói a dramaturg tiszttségére megnyerték *Hervay Frigyes*-t, akinek eddig is sokat köszönhet a magyar kabaré fejlődése. *Hervay Frigyes*, mint az *Apolló Szinpad* művészeti vezetője, el nem muló érdemeket szerzett magának a magyar kabaréirodalom felvirágoztatása körül. Számos talantumot fedezett fel, — színészeket és írókat egyaránt — akik ma már valamennyien beérkezett nevek. A *Művész Szinpad*nál folytatni fogja *Hervay* ezt a munkáját, amelynek kétségen kívül itt is éppen olyan dus eredménye lesz, mint az *Apollónál*. Már a legelső műsor is meglepetést fog kelleni.

A *Művész Szinpad* előadásának magas színészi nivójáról *Szemere Gyula* főrendező fog gondoskodni. *Szemere Gyula* neve régen jóhangzásu a publikum előtt. Éveken át volt az *Apolló Szinpad* rendezője, ahol sok nagy siker fűződik rendezői talentumához. *Szinpadjai* mindig stílusosak és művésziek; az előadás pedig ki nem fogy a rendezői ötletekből. Mint színész is kedvelt *Szemere Gyula*, darabokban és magánszámokban egyaránt sok emlékezetes sikere volt. Legutóbb az *Andrássy-uti Színházban* és *BlaHa Lujza Színházban* játszott.

A társulatot a legelső erőkből szervezik meg, akik között több elsőrangú, ismert művész szerepel, de nem fognak hiányozni a tehetséges fiatalok sem. Ebből a tekintetből különösen komoly céljai vannak a *Művész Szinpad*nak és máris több színészi meglepetést tartogat a közönség számára az első műsor keretében.

Az építési munkálatokat október elejére befejezik, úgy hogy még nyolc-tizedike táján megtarthatják az ünnepéves megnyitó előadást, amely egy nagyjövőjű új pesti színház karrierjének első állomása lesz.

A pupos Boldizsár

A púp úgy látszik
Jó kaballa leve,
Mióta a Szulamithban
Szerepelt egy teve.

Saljapin – átbeszélte egy éjszakát

Saljapin, a világhírű orosz énekes Rigában, egy házi estélyen beszélgette át az éjszakát. Az estélyt Dános Árpád ur adta, egy magyar ember, aki nagy karriert futott be, míg Budapestről Rigába ért. Idehaza színész volt Dános Árpád, még pedig nagyszerű hangu, pompás színész. Egy szép nap megunt a komédiázást és elhátározta, hogy felcsap milliomosnak.

Mivel akkoriban ez még nem ment olyan könnyen idehaza, mint mostanában, neki vágott a nagyvilágnak. Rigában ért révbe. Magyar lelkeséggel, energiával kezdett itt dolgozni s munkáját siker koronázta. Ma Dános Árpád Riga legnevesebb, legjelentékenyebb és legzavarosabb vállalkozója.

Óriási erdőségek ura s favállalatának európai híre van.

Annyi év után most hirt kaptunk Dános Árpádról. Tőle magától kaptunk hirt. Egy

kedves levélben — melyhez két érdekes képet csatolt — leírja azt az estélyt, melyet rigai palotájában adott, s melyen sok előkelőség között Saljapin, a világhírű orosz énekes is részt vett. Azt írja, hogy Saljapin grandiózus művészetén túl is, mint ember a legérdekesebb egyéniség. Ő tartotta szóval egész éjszakán át a társaságot, pillanatra sem fogyott ki a témából, ötletekből.

— ... S a társaságban — írja szórulszóra Dános — úgy dől belőle a szó és úgy lenyűgöz és játszik rajtunk, hogy azon kaptam a környezetemet és magamat, hogy bambán, kórusban együtt csámcsogtuk, amit ez az ember mondott és mókázott. Bizony isten!

Elhisszük Dános Árpádnak eskü nélkül is. Alábbi képünk Saljapint ábrázolja, amint átbeszélgeti az éjszakát. Így a képen észre sem venni, hogy milyen okosokat mond.

Saljapin

Saljapin vendégségben Dános Árpádeknál

Rigai felvétel

INTIM PISTA, hogyan sikerült az Ujságírónap?

— Talán nem is kell külön mondani, hogy nagyszerűen. Mozogni sem lehetett, olyan sokan voltak kinn és a közönség nemcsak mennyiség, hanem minőség tekintetében is rászolgált minden dicséretre. A Budapesten tartózkodó diplomáciai kar például teljes számmal megjelent az Ujságírónapon. Reggel hétkor még javában ropták a táncot.

— Igaz, hogy Gombaszögi Frida elutazott?

— Igaz, pár napra Párisba utazott az urával. Ezzel szemben Petráss Sári hazaérkezett. A nyáron, bár nem játszott, mégis rendkívüli sikerei voltak, például Oberhofban megnyerte a golfverseny első díját. Itthon már javában készül az új darabra, azonkívül még egy nagy gondja van:

HAMBURGER VERA
az Ujságírónap héteves primadonnája

Az Ujságírónapon műkedvelő versenyt rendeztek az Angol-parkban, amelyen bámulatot keltett a hétesztendős kis Hamburger Vera, aki enniváló bájjal énekelt és táncolt. A kis művész nő alig tudta összeszedni a cukrot és édességet, ami viszont az ő számára volt enniváló.

kis kutyája, a Péter, megkapta a szopornyica nevű kutyabetegséget. Petráss Sári maga viszi ki mindig kezeltetni az állatorvosi akadémiára. A minap éppen akkor vitte ki oltatni, mikor Nagyatádi Szabó István hivatalosan meglepetésként az intézetet. A miniszter kitüntető érdeklődést tanúsított a kis Péter iránt és az oltást végig is nézte. Azóta Péterrel nem lehet birni, nem fogadja a többi kutyák köszönését.

— Mi ujság az Operánál? Környey hazajön?

— Környey szerződése rendben van az Operaházzal, az idei szezonban sok szép feladat is vár rá, de még egy rövid ideig Amerikában marad. Eddigi fellépései akkora sikerrel jártak, hogy olyan ajánlatokat eredményeztek, amiket nem volt képes lemondani. Ezeket tehát még abszolválja, mint színházi nyelven mondják, aztán hazajön.

— Mi van a Belvárosi Színház igazgató-válságával? Ki lesz Bárdos Arthur utóda?

— Csak annyit mondhatok erről, hogy egyik kombináció sem igaz.

— Ugy fogják megoldani, mint a Magyar Színházat?

— Nem.

— Mi ujság a többi színházaknál?

— Mindenütt a nagy nevetések sikere dominál. A Cserebere óriási kacagó sikeréhez most egy kisebb intézet is csatlakozott: az Apollókabaré a Vonósnégyes című egyfelvonással. En is nagyon sokat nevettem rajta, de még nagyobbat nevettem, mikor a szerzőjét, Szőke Szakállt, megláttam az utcán. Szőke Szakáll ugyanis teljesen leborotválta az arcát és most se nem Szőke, se nem Szakáll. De a nevét nem tudja leborotválatni. Egy másik kisebb színháznál az történt, hogy százas jubileumot ültek. A társszerzők egyike olyan könnyelmű volt annak idején a premierkor, hogy egy apró fix összegért előre eladta a színháznak az összes ráső tantiéme-

ket. Most a századik előadásnál fájó szívevel számolgatta, hogy több száz-ezer korona esett volna rá, ha ilyen rossz üzletet nem csinál. Ebben a hangulatban kézbesítettek neki egy borítékot, amelyben a figyelmes igazgatóság tízezer korona ajándékot küldött neki. A szerző olyan dühös lett, hogy a borítékot a tízezresek együtt apró darabokra tépte. A szin-padi munkások most azzal foglal-koznak, hogy a kis darabokból összepró-bálják a bankót ra-gasztani.

— Az bizony kel-lemetlen érzés lehet, ha egy költő ekkora pénzeket eldobott ma-gától.

— Tudok egy for-dított esetet is: mikor valaki a költészetet dobta el magától, de a pénzt nem. Nagy Lajosról van szó, a kitűnő novellistáról, aki addig irogatta so-vány pénzért szép tár-cáit, míg egy szép na-pon gondolt egy na-gyot, faképnél hagyta az irodalmat, biztosító irodát nyitott és most nagyszerűen keres. Szegedi István, a te-hetséges lírikus, ezért elkezdte tréfásan ve-sézni és megalkuvó hűehagyottnak ne-vezte. Mire Nagy La-jos legyintett egyet és büszkén így szólt: „Ugyan kérlek, énna huszezer koronát ke-restem. Tudod, hány lírai verset kell neked írni, míg ennyit köl-csön kérsz?”

— Mit tud még?

— Tudok egy na-gyon kellemes ujsá-

got. Bródy Maxi, a Leányvásár, Szibill és más operettek kitűnő szer-zője, akit pár hete súlyos idegbe-tegséggel egy Bécs melletti szana-tóriumba vittek, Maxi nemsokára makkegészségesen hazajön Buda-pestre. Kezüket csókolom.

— Hova megy?

— Megyek, megnézem, hogyan halad a Renaissance Színház szin-padnagyobbitási építkezése.

VÁRADY ARANKA

Nemzeti Színház: „Vadkacsa”

Kis lány, nagy színész

Ma hagyta el a sajtót ragyogó köntösben Ráskai Ferenc új regénye, *Kis lány, nagy színész*. A kiváló író, akit minden új alkotását lázas érdeklődéssel várja olvasóinak nagy tábor, ezuttal a színház világából meríti tárgyát, abból a világból, amelynek maga is hódolója s érdemes munkása egyben és amelyet tökéletesen ismer minden pompájával és minden

Ráskai Ferenc új regényének címlapja Végh Gusztávtól

salakjával együtt. Az ünnepekt bonvivant a főhőse ennek a választékos nyelvezetű és biztosan gördülő regénynek, az ünnepekt bonvivant és körülrajongott férfi, aki a maga férfiúi rövidlátásában nem tud és nem akar védekezni egy bájos kis fruska finom női cselvetései ellen és végül is boldogan adja meg magát sorsának s bevez a házasság révébe.

Ráskai a nagy tudású és fölüeny cicerone biztonságával vezet bennünket a színpad birodalmában. Megmutat minden zeg-zugot, még a legelrejtettebbet is és nemcsak a rivalda ragyogását tárja elénk, de megismeret az intrikával és a színházi vizzályal is. Helyenként kikalauzol bennünket a színházi világból a polgári miliőbe, de az itt élő alakjai is lélegzenek, husból és vérből vannak alkotva és méltán sorakoznak a főhős alakja köré. A finom részletek megfigyelésén, a hangulatos és bájos romantikán és a magas irodalmi nivón álló nyelvezeten kívül a regény szerkezetéért illeti elsősorban elismerés Ráskai Ferencét. A regény menete mindvégig érdekes s nem egy helyen izgalomba hozza az olvasót. A magyar asszonyok és leányok szeretettel fogják könyvespolcaikra rakni ezt az új Ráskai-könyvet is, mely különben a *Férfisírási lányalakjainak sorsát bonyolítja tovább*.

A regényt a Légrády testvérek adták ki méltó külső keretben, a könyvet megálló kiállításban.

Major Henrik karrikaturája Ráskai Ferencről

Nem jó dolog minden fitkot tudni...

— A legkedvesebb vendégeink, — mondja Vidor, — a színészek. Az ő kívánságaik egyébként majdnem mindig három pont körül forognak: *előleg, szerep és vendégsze-replés*. Főlölesleg hangsúlyoznom, hogy mind a három kérelmet a legnagyobb megértéssel és jóakarattal kezeljük. Már sokkal nagyobb baj van a különböző jótékonyági és politikai egyesületek kérvényezőivel, akik jelmezeket és diszleteket kérnek kölcsön jótékony előadás részére. Tekintettel a jelmezek és diszletek rendkívüli értékére és megrongált állapotára, bizony nem szívesen adogatjuk ki őket, de hát itt is vannak olyanok, akik olyan szépen tudnak kérni, hogy végül mégis csak megkapják a kért dolgokat. Tekintélyes számban akadnak naponta rajongók, vidéki színházak ismert nevű tagjai és műkedvelők is, akik az állami színházakba szeretnének bejutni. Ezeket is meg kell természetesen hallgatni. Külön csoportba tartoznak a „békétlenkedők”, a megsértettek, akik összevesztettek egy kollégájukkal, vagy rendezővel és elégtételért jönnek a főigazgatóhoz. Ezeket a legnagyobb tapintattal ki kell békíteni. Azt hiszem az egész országban nem intéznek el annyi lovagias ügyet békésen, mint az én irodámban. Kivülök egész légioja jelentkezik a szállítóknak, butorosoknak, jelmezkészítőknak, iparművészeknek, mesterembereknek, akik vagy ajánlkoznak, vagy megtörtént rendelések kapcsán akarnak valamit megbeszélni.

— Ha nagynehezen lebonyolítjuk e személyesen jelentkezők ügyét, akkor a kérvények elintézésére kerül a sor. Naponta vagy ötven levél és folyamodvány érkezik, melyeket mind meg kell válaszolni. Közben pedig állandóan szól a telefon, mert a „bennfentesek” sem nem irnak, sem nem jönnek, hanem csak telefonon érdeklődnek, értesítenek és sürgetnek.

— Mindezek mellett pedig, — folytatja Vidor, — tevékeny részt veszek a vidéki színészek nyugdíjintézetének ügyvitelében, amelynek megteremtése körül annak idején igen nagy részem volt és talán erre vagyok a legbüszkébb. De tanár is vagyok az Országos Színészesegyesület iskolájában és ezt a foglalkozásomat is nagy szeretettel töltöm be... Hiába, már az én egész életem a színházé és színészeté. Még a családi életem sem ment a színészi „elemektől”. A feleségem, Molnár Rózi, a Nemzeti Színház régi tagja, a Bandi fiam pedig lelkes muzsikós és komponista. Azt hiszem, rövid időn belül erről már a nagy közönség is meg fog győződhetni.

A villanyos órák berregni kezdenek és Vidor gyorsan felkap egy csomó aktát és siet a főigazgatói szoba felé, ahol éppen kezdődik az igazgatói ülés. Azon is részt kell vennie. Ő vezeti a győzőkönyveket.

Amerikába hívják a Pesti Tőzsde szerkesztőjét

A Pesti Tőzsde szerkesztőjét, Kallós Jánost a napokban érdekes meglepetés érte. Nagy, pecsétetes amerikai levelet kapott, nehezet és sulyosat, olyat, hogy még a dollárszámlálásban elfáradt keze is remegni kezdett. Amikor felbontotta a levelet, bizony nem dollár hullott ki, hanem egy amerikai magyar bankcsoport levele, amelyben a szerkesztőt meghívják, hogy Newyorkban egy közgazdasági, tőzsdei és pénzügyi hetilapot szerkesszen, amely az amerikai magyarságot volna hivatva irányítani. Az amerikaiak jelentékeny összegű dollárt adnának Kallósnak, ha kijönne és belemennek abba is, hogy magával vigye azt, akit munkatársnak akar. Az érdekes meghívásnak híre ment baráti körökben és azóta már jelentkeztek olyanok is, akik Amerikába akarnak kimenni vele, sőt akik már előleget is kértek — dollárban. A megtisztelő meghívást a Pesti Tőzsde szerkesztője egyelőre nem fogadja el. A lap nagy sikere arra

készíteti, hogy befejezze azt a nagy organizációs munkát, amely a Pesti Tőzsde világsikerét az összes külföldi államokban fogja megpecsételni.

A Pesti Tőzsde *tényleg ma már nemcsak belföldön, hanem külföldön is óriási mértékben van elterjedve.* Ahol magyarok laknak külföldön és akiket egy kissé érdekelnek a hazai közgazdasági dolgok, mind megveszik és olvassák a Pesti Tőzsde számait. A belföldi pénzügyon, bankokban és kereskedelemben mindenütt a legnagyobb elismeréssel adóznak a Pesti Tőzsdének, amely a hazai közgazdasági élet irányításában döntő szerepet játszik. Minden cikke, minden híre, minden információja igaz és különösen a mai viszonyok között fontos ez a körülmény, *amidőn a tőzsdei hausse megjátszásánál a jó információ minden pénzt megér.* A Pesti Tőzsde szerkesztősege és kiadóhivatala ezidő szerint még Izabella-utca 43. sz. alatt van.

A STOÓSZFÜRDŐI VIZI PIPACS

Stoószfürdő igazgatósága fűrdővendégeinek szórakoztatására megnyitotta nagyvárosinak is beillő színpadját. A megnyitó előadáson hangversenyszámokon és egyfelvonásosokon kívül bemutattak egy eredeti kedves és ötletes háromfelvonásos énekes bohózatot is. A szöveget Nemes György, a zenét Salver Béla írta. A pompás darab főszereplői: — a képen balról jobbra — Salver Béla, Nemes György dr., Szatmáry Ferenc, Sz. Mucsy Margit, N. Bilkey Irén és N. Nagy Erzsike, mindannyian nagyszerűen megállották a helyüket. A kassai lapok hasábos tudósításokban számoltak be az előadás sikeréről.

A KIS VERESHAJÚ

Regény

Írta: Móricz Zsigmond
Major Henrik rajzával

A csengő város

Köröskörül izzó fényben ragyogtak a hegyek, mintha a finom fenyőfák kigyultak volna a hőséges nyárban, elegáns törzsüket magasra emelték s hejjehujás vidámsággal éltek a napfürdön.

A kis bányaváros, hegyek tövében, a parányi völgyfenéken piroscserepes házikóival, feketezsindelyes tetőivel apróra zsugorodva, mulatságosan árnyékba bujt, mint a legelő juhnyáj s csengő bégetéssel várta a hegyek hűs árnyékát...

Tikkadt volt a levegő, hiányoztak a kemény északi szelek, amelyek úgy át szoktak süvölteni a hegyek közt, hogy szinte magasba seperték az apró tetőket. A déli szelek is messze csücsültek s hetek óta nem volt eső, bágyadtan lógtak a piacon a gömbakácok levelei a Nepomuki Szent szobra körül. Csak a por volt vidám és tornyos és enyhe szítáló fátyollal borította be a kis várost, mely állandó s vidám csengéssel élt.

Száz meg száz kapakovácsműhely kaplalt a két kis patak partján, a Sugó és a Klopács minden gyűszünyi vízére parányi malmot állítottak a derék németek s bunkós ököllel, a Hómóval (a Hamme-rekkel) verték a rudvasat laposra, kapakká, ásókká s lapátokká.

Hires is volt ez a kis város, egész Magyarországon. Az alföldi paraszt, ha bement a bótba, csak klopacskai kapát keresett s a rettentő nagy tengerfenéket, a nagy magyar alföldet minden tavaszal klopacskai ásóval forgatták meg. Mennyi temérdek szerszám kellett s bármilyen jó acélos anyagot használtak is a klopacskai mesterek, mégis csak elnyűtt ez az alföldi televényben s minden harmadik, negyedik esztendőben ugyanaz a milliányi izmos földmives újra felkereste a piaci boltokat, hogy egy-egy jóra való klopacskai kapa erányában körülnézzenek.

És ez így ment már évszázadok óta.

A klopacskai mivesek egyenletes szorgalommal dolgoztak, hogy ki ne fogyjon a jó magyar földturók sohasem szoktak le a klopacskai kapa kedveléséről.

Igy valami állandóság, biztosság, valami rendkívüli határozottság erősödött meg a klopacskai férfiak arcvonásain: pótolhatatlanságuk érzete. Biztos piac, biztos munka, biztos pénz. Többet ért ez minden hivatalnál, mert az államokban forradalmak ütnek ki s elkergetik koronként a hivatalnokokat: de kapa akkor is kell a kukoricaföldeken... S bizony alig is látszott meg a város képén, hogy az utolsó században két nagy revolúción is átment a világ: itt még mindig a rendi kiváltságok korát élték az emberek s egy lakodalom alkalmával oly hevesen összeakadtak a patricius családok, hogy a megsztelő megszólitás után: »Eure Weisheit!...« mindjárt a leggorombább tegezésre tértek át s kölcsönösen lemocskolták egymást, hogy gögtől elkapatva jobb családból valónak képzelik magukat a szomszédnál... Már arra került a sor, hogy a keményre kikovácsolt kapák s ásók embertelen munkára lesznek felhasználva, mikor Noll Kristóf Jánosnak az a szerencsés ötlete jött, hogy a tűzoltó-trombitákat megfuvatván, szerencsésen elterelte a figyelmet efféle hiábavaló törekvésektől.

Ez már nagyon régen történt, de az öregeknek vasárnap délutáni csöndes borozások közben ma is mindig fáj a szívük a régi, régi jó időért, mikor a tanácsnak nem derogált s joga is volt megvizitálni az ujonnan épült házakat, hogy ellenőrizték, vajjon céhszabályoknak megfelelően épültenek-e s még az új módon szabott ruhákat is megbírálhatták, hogy illedelmesen vagynak-e fabrikálva.

Ma már bizony elromlott a népség, legalább látszatra; mindenki modern és divatos ruhákban merészkedik ki az ut-

cára, csak az öreg bányászasszonyok viselik az ősi prémes mentét, ha vasárnap templomba mennek.

Azért nem oly rossz még a világ, nem kell azt hinni, Klopácskán is vannak ugyan bajok, mert mióta a gyárak nagyban készítik a kapát, a klopacsikai kapakovácsok is csak egy fiut tartanak otthon az üzemben s a többieket kitaníttatják ügyvédnek, mérnöknek, de azért a karakter él, hisz még a Budapestről haza jött fiatal emberek is egyenesen s komolyan lépkednek az utcai porban s mindannyin meglátszik a hazai méltóság s bizonyos, akárhova kerülnek is iskoláik után, hálaig meg fog rajtuk látszani a klopacsikai eredet, a kapakovácsok ősi komolysága s azt a szilárd életérzést gyermekeikbe is be fogják oltani s így még sok nemzedéken át ott cseng az ivadékok lelkében a csengő város tiszta kalapácsütéseinek drága muzsikája.

Primadonna kerestetik

1.

A vaskereskedés a város legnagyobb háza. Illik is, mert a vaskereskedés a klopacsikai ipar forrása s vezető csatornája. Bányáik nincsenek, a vasat nyers állapotban, de készen veszik, rudvasat, tömbvasat s azt mind Noll Kristóf János és Noll Frigyes Vilmos nagy vaskereskedése szállítja le.

Mintha mindenkiben élne a tisztelet a Nollok e Nap-szerű fontosságával szemben, szinte áhitattal néznek fel az emeletes házra, amelyben a sarki nagy üzleten kívül két nevezetes kis üzletecske is van, jobbról a templommal szemben a trafik, ahol egyik Noll Sebestyénnek öreg és sajnós, törvénytelen leánya, Eszlinger Karolin ül és rakja egymás mellé a cigarettás dobozokat, a másik oldalon, a vízpart felé pedig a borbélyműhely, ahol Jankó bácsi, Jankó Frigyes, szintén a Noll-család oldalhajtása működik egy segéddel, Kolcsakovszky-fiuval, aki szintén Noll-leánynak fia.

Itt szokott a város fiatalsága a nap-sütés elől, hol a jobb oldalra, hol a baloldalra elhúzódva egész nyáron át a vasas szekerek ellen állított izmos fakorlátan üldögélni s a város minden ügyét, dolgát megtárgyalni.

Most is itt van, kivételkép nem a korlátan ülve, hanem saját két lábán ácsorogva három vezető egyéniség: a hüvösen előkelő Ritter Aurél jogász, a temperamentumos Hann Vilmos, az orvosnövendék (született háziorvos) és Waldhütter Franci, a tanárjelölt.

— Mit mond Biri? — kérdezte klopacsikai hangsúllyal Hann Vilmos.

— Majd a Feri, — szolt rá flegmával Waldhütter, aki archeologusnak készült s hosszú orrával máris olyan volt, mint egy antikvár.

Erre tovább hallgattak, Hann Vilmos is megnyugodott. Ritter Aurél a kérdésre félbe sem szakította a füttyörészést.

Ugy állottak ott hárman e fiatal emberek, egészségesen, de szikáran; elegánsan, de kisvárosiasan; vidáman, de szelesség nélkül, hogy senki se hitte volna róluk, milyen erkölcstelen dologban sántikálnak.

Feri azonban (Fakó Feri segédjegyző és titkos joghallgató) már jött is végig az utcán széles, lármás mozdulatokkal a templom mellett; szintén füttyörészett, mert az ebben az időben nagyon előkelő volt.

Ismét Hann Vilmos vesztette el legelőször nyugalmát, váratlan bakugrással lent volt a bolt előtti terraszról s elébe sietett:

— No mi van, mi van?

Feri egyet rántott a vállán:

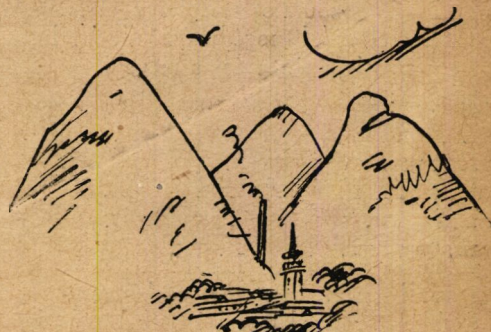
— Á, meg van bolondulva, — kiáltotta harsogó hangján.

— Mért?

— Nem akar játszani.

— Mért?

— Megszagolta, hogy nem volt egyhangu a meghívás.

... kis bányaváros, hegyek tővében

Major rajza

Aurél gögösen mosolyodott el, ő ugyan nem szavazott ellene, de nagyon értette, ha Biri megérezte a dolgot.

Ellenben Franci, aki titokban szerelmes volt Biribe, idegesen húzta ki magát:

— Te vagy az oka.

— Minek? — kérdezte fellángolva Feri, mert találva érezte magát. Csakugyan nem merete tovább feszíteni a húrt. A viszonyuk már annyira nyilvános volt, hogy szégyelte magát miatta. Utóvégre ő mint segédjegyző nem akar megházasodni, menni akar Eperjesre, a jogra, szeptemberben s egy Kolacskovszky Biri miatt nem fogja magát egy életre tönkre tenni.

De Waldhütter Francit tüzesen s sértően nézte végig s egy goromba szó volt a száján, hogy szembe vágja vele, de aztán hirtelen felkacagott:

— Ezennel engedelmet adok rá, hogy jóvá tedd, amit én elrontottam.

Waldhütter Franci lángvörös lett, mert ugy fogta fel, hogy titkos érzelmeire történt célzás s nem tudta, most mindjárt kell-e pofozkodni, vagy csak majd vasárnap este a kaszinóban, ha már egy-két üveg sört megittak a kugli mellett.

Még nagyon elején voltak a vakációnak, tehát nem érezte idejét a botránynak, különben is tanárjelöltül kellett viselkednie, ezért eleresztette a füle mellett a szót.

Elővette nikkeltárcáját, kivett egy cigarettét; a foga közé dugta, akkor eszébe jutott, odatartotta Hann Vilmos elé, aki rögtön móhon belenyult, utána Ritter Aurél elé, aki azt mondta: »Kérlek, csak sajátöltésűt szívok, tudod« — s a saját tárcája után nyult.

Ezzel mozdulatot tett, hogy elteszi, de a félig elfordult segédjegyző arcán látta, hogy az várja a sértést s megelőzte, odatartotta:

— Nesze.

Azt hitte, nem fogja elfogadni, de Fakó Feri felnevetett s kivett egy Hölgyet:

— Ki a csudát kellene felkérni, ha Biri csakugyan makrancoskodik: nem volna jó Glevitzky Linát?

Hallgattak, mert ez csakugyan nagy probléma volt, el is felejtették a felvillant ellentétet.

Waldhütter Franci komolyan simitotta végig magas homlokát, a cvikkerjét is megigazitotta, aztán elővette a »Vereshaju« kötetet a zsebéből s nézte a névsort.

— Özvegy Sajgónét kell átadni Pelargus Sárinak s akkor Pelargus Ilka eljátszhatja a Vereshajut.

A többiek is beledugták a fejüket a könyvbe.

— De sok szereplő hiányzik még! — mondta Hann Vilmos.

Ritter Aurél ajkát megvetően elhúzta:

— Azokat a kis szerepeket a Mántalányok is eljátsszák.

— Hopp, — kiáltotta Hann Vilmos, — micsoda egy szórakozott alak ez a Józsi! Van még egy kis prepa a városban!... Miért nem irtátok már be Kraudy izét...

Hallgattak.

— Ott nincsen lány, csak két kisebb fiu, — mondta a segédjegyző.

— Dehogy nincs, most jött haza Pozsonyból, a tanítókézőből.

— Az a zöld béka? — szölt Fakó Feri.

— Nem lehet elsőéves prepa akkora, mint a te Birid.

Fakó Feri elkedvetlenedett, szerette volna visszautasítani, de se azt nem merete, sem a magáénak tartani nem akarta, azért csak annyit mondott:

— Hát menjetek el s hijjátok meg.

Ezzel sarkon fordult s füttyörészve tovább ment.

Hann Vilmos boldog volt, hogy ilyen szerencsés ötlettel jött s annál jobban tüzelt.

— Persze, hogy meg kell hívni, mi van még leányszerep?

Waldhütter végigfuttatta az ujját a szeméyek névsorán:

— Sári, szolgáló Ágnesnél.

— Nagyon jó lesz.

— Mikor megyünk el, — mondta Hann Vilmos.

— Ki az a Kraudy? — kérdezte a jogász.

— Számveető a Rimamurányinál, fent Ó-Klopacskán.

(Folyt. köv.)

MOZI ÉLET

— Hallották uraim a Bajor Gizi esetét? Mondhatom, minden filmgyár falára meg kellene örökíteni, mint a színészi lelkiismeret példaképét. A napokban Tatára kellett utaznia a Petöfi-film felvételéhez és néhány perccel késte a vonatot. Bajor Gizi egy pillanatig sem habozott. Autotaxiba ült és kiadta a sofförnek a rendeletet: teljes sebességgel Tatára! Nem is merem ideírni, hogy hány ezresébe került ez a művésznőnek, de ami a fődolog, idejében pontosan jelentkezett a felvételnél. Sőt nagyon is idejében. Mert a dolog pontjéhez tartozik, hogy az esős idő miatt kerek két nappal későbbben kezdődtek meg Tatán a felvételek.

— Mit szólnak a kis Lázár Gida tünevényes filmkarrierjéhez? A kis „csodagyermeket egyszerűen nem eresztik el Münchenből, ahol már egy egész sereg gyermekfilmnek a főszerepét játszotta el. Fizetése vélekszik a filmprimadonnakéval, amennyiben napi ezer márkáért „dolgozik”. Papája, a Gutenberg-mozi direktora már alig várja, hogy színházában bemutassa az első „Gida”-képeket.

— Nagy az öröm a filmklubban. Fehér Gyula, a klub régi háznagya, engedve a közkíváнатnak, újra elvállalta ezt a tisztséget. A klubélet máris felpozsdült és szombaton a főváros legismertebb nevű művészeinek közreműködésével megtartották az első művészestélyt, melyet ezentul a klubtagok családtagjainak nagy öröme, sűrűn fognak megismételni.

— Szédületes összeget fizetett ki az Orion

filmgyár négy darab eredeti Griffith-képért. Kerek 32 millió koronát! És még így is csak a gyár agilis igazgatójának, Fodor Miklósnak köszönhető, hogy a képeket meglehetősen könnyen megszerezte. Ez a négy kép lesz az idei szezon egyik legizgalmasabb mozieseménye és előadásuk, amint értesülünk, felemelt helyárok mellett hónapokig fog tartani egyik előkelő mozgószínházunkban.

— A napokban járt le a filmklub által hirdetett irodalmi pályázat. A klub ugyanis 25.000 koronás pályadíjat tűzött ki egy olyan tanulmányra, amely megjelöli azokat a módokat, melyek mellett a magyar filmgyártás renaissancesza megindulhat. Összesen három pályamunka érkezett be, melyeknek sorsa fölött Décsi Gyula, Balogh Béla, Márkus László, Turi Béla, Siklóssy Iván, Kovács Emil és Lenkei Zsigmond döntenek.

— A Theodora bemutatója a Kamara-mozi-ban a szakma egyik legnagyobb szenzációja lett. Nem hiába dult az ádáz harc a kulisszák mögött a kép birtokáért, kiderült hogy volt miért harcolni. A bemutató közönségének soraiban ott volt Augusztia főherceggasszony a családjával is és ők tapsolták lelelkesebben a hatásos jeleneteket. A bemutató után a főherceggasszony még külön elismerését is kifejezte Feldmann Izsónak, a Cinema igazgatójának.

Több nagy mozgószínház műsorára tűzte az „Üres a fészék” című Phönix-filmet, amelynek mindenütt nagy sikere volt. Természetesen a Fészék-mozgó is lekötötte a filmet és mégis hallatlan dilemmába került Rottenberg igazgató, amikor a plakátokat csináltatta. Ki is jelentette, hogy az ő mozi-jában meg kell változtatni a darab címét, mert csak nem irhatja ki, hogy Üres a fészék, amikor a Fészék minden este tele van.

— Décsi Gyula, a Mozgóképek-Otthon kiváló igazgatója, akit a Grünwald szanatórium-ban megoperáltak, már minden veszélyen túl van. A beteg igazgatót József főherceg is felkereste és ez alkalomból újra a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott Décsi igazgatónak a filmvilágban szerzett kiváló érdemeiről.

Alvin Neuss és Harry Piel a Kamara-moziban

— A cári ékszer titka és A havasok titka —

A legaggafurtabb és legötletesebb kalandortörénet pereg le öt felvonáson keresztül. A cárnő elküldi ékszerét javítás végett Grothurst ékszerészhez, akinek könnyelmű, hiu felesége magára veszi és úgy jelenik meg egy bálon, ahol magára vonja egy kalandor figyelmét, aki még azon éjszaka el is rabolja a milliós ékszerét. A bűnös kinyomozása és az asszony könnyelműségének leleplezése ezer érdekfeszítő kaland között történik meg, melyek mindvégig gyönyörködtetve kötik le a nézők figyelmét.

A másik nagyszabású attrakció egy hatfelvonásos Harry Piel-film. Meséje arról szól, hogy a Westminster Bank egy napon alapos meglepetésben részesítette feleit: csődöt mondott és a betevők mindannyian ott vesztik a pénzüket. Harry Piel is az áldozatok között van. Egyetlen fillér nélkül áll, de nem csügged, mert él benne a remény, hogy új életet fog kezdeni. Két hűséges kuttyójával a közeli hegyekbe költözik.

Wells kisasszony, egy amerikai milliomos leánya, egy napon két hódolójával a hegyek közé rándul. Hosszas járás-keelés után eltéved a kis társaság és segítségért intenek. A jelzést Harry Pielnek kívül néhány vadász is észreveszi. Pielnek sikerül a csunya társaságot ártalmatlanná tenni és a szépséges Gáby Wells nem győz eléggé hálálkodni megmentőjének. Mr. Wells nagyobb összeget kínál fel Pielnek, aki azonban visszautasítja a jutalmat.

Piel nemsokára szívesen látott vendég lesz a milliárdos házában, dr. Terlan legnagyobb bosszuságára. Mindenáron lehetlenné akarta tenni Pielét és csunya tervének majdnem a kis Gáby is áldozatul esett. Terlan dr.-t utólérte a nemezsis, életével fizetett becstelen terveiért, Harry Piel pedig boldogan új életet kezdett szíve választottjával, a milliomos hozományú kis Gábyval.

Arany az utcán és Az igazi férfi

A Mozgókép-Otthon e heti ujdonságai

Az *Arany az utcán* egy hatfelvonásos dráma és egy pénzfejedelem tragédiáját meséli el. A dús gazdag Harry Lister beleszeret a szépséges Miss Mabelba, a kalandor Harrison leányába. Harrison, hogy vakmerő terveit végrehajtsa, kényszeríti leányját, hogy szíve ellenére a milliomos felesége legyen. A házasság természetesen nem boldog és a becsületes, derék Lister szeméről egy napon lehull a hályog. Megtudja, hogy csak a pénz az, mely Mabelt hozzá fűzi. Megrendülve és csalódottan válik el Mabeltől, aki most már felszabadulva és ujjongva követi szívét és most már annak a térfinak lesz a felesége, akit igazán szeret.

Ezt a meghatóan szép mesét gyönyörű rendezéssel, az érdekfeszítő dolgok pazar halmozásával viszi a közönség elé a Svenska-gyár. A főszerepeket Liane *Hajd* és Reinhold *Schünzel* játsszák kiválóan.

Színre kerül ezenfelül egy hatfelvonásos amerikai dráma is, »Az igazi férfi«, melynek főszerepét Elmo Lincoln játssza, aki a »Tarzan« és »Lángpörölő« főszerepeinek eljátszása óta Budapest kedvence lett. Annyi bizonyos, hogy »Az igazi férfi« tarka és élénken perdülő jelenetei során bőséges alkalmat nyújt arra, hogy mesés ügyességét és erejét új színekben csillogtassa a meglepett közönség előtt. A film különben az amerikai Universal-film műtermüve és ez már egymagában elég biztosítéka annak, hogy a *Mozgókép-Otthon* ezuttal is a legkiválóbbat nyújtja látogatóinak. Ez a film iskolapéldája annak, hogy az ugynevezett »kalandor«-filmek zsánerében is lehet irodalmi és művészi értelemben vett szépet alkotni.

Carmen-mozgó

Erzsébet-körút 8.

Telefon J. 129-54

Szept. 21-24. **Szent gyűlölet és Don Ramiro**

Szept. 25-27. **Szenzációs amerikai filmekből álló műsor**

A Clemanceau-ügy

Dumas regénye hét felvonásban. Bemutatja az Uránia Színház.

Dumasnak, a nagy romantikusnak talán a Clemanceau-ügy az egyetlen regénye, amely erősen hajlik a naturalizmus felé. A mult század derekán ez volt az a híres könyv, melytől csak fiatal leányok távollétében illett beszélni. A regény izzó levegője teljes szépségében érvényesül a filmen is. Egy nagyravágyó és forróvérű modellnek története ez, akibe halálosan belészeret egy nagyon tehetséges és becsületes szobrász. Ám a modell rossz szelleme, egy pénzsóvár anya, ráveszi a leányát, hogy a művész helyett inkább egy dugszagdag orosz herceget fogadjon kegyeibe. A herceg apja azonban vé-

sodorja. És mert látja, hogy nincs más me- nekvése, egy mámoros reggel, mikor karjai- ban tartja az asszonyt, egy tört dőf a szívébe.

A nő főszerepet Francesca Bertini játssza, dusan árnyalt színjátszó képességének min- den hangszerelésével. Még nála is meglepő az érzéseknek az a hajszálnyi pontossággal való megjátszása, a szenvedélynek és állan- dóan izzó temperamentumnak ez a verisztikus megéreztetése. De nagy elismeréssel kell szól- nunk a film másik jelességeiről is, különösen a szebbnél-szebb olasz tájakról, melyeknek festőiségével a világ egyetlen országa sem veheti fel a versenyt.

get vet a költekező viszony- nak, mire Iza visszatér a szobrászhoz, aki még min- dig a régi szerelemmel fogadja és feleségül is veszi. Házasságukból egy kis gyermek születik és úgy látszik, hogy napsu- gáros és boldog lesz az életük, de az asszonyból kitör a régi mohó élvvágy, pazarul költekezik és hogy egyre növekvő adósságát örleszthesse, titokban újra találkozik régi szeretőjé- vel, a herceggel. A férj rájön erre, megverekszik a herceggel és párbajban megöli. A rettentő csapás után lélekben összetörve külföldre utazik felejteni, nialatt Iza tovább foly- atja Párisban léha, nagy- ilági életét. Ismert szép- ége lesz a mulatóknak s így találkozik két év- tán ismét külföldi utjáról megjött férjével, akiben a megpillantása újra fel- avarja minden szenved- élyét. Ismét magához eszi az asszonyt, de érzi, hogy ez a végzetes szere- m meggyalázza és ment- etlenül az örvény felé

Francesca Bertini, a „Clemanceau ügy” főszerepében
Cito-Cinema film Uránia-Corso

Az aranyhaju bestia és a Szerelem halála

A Royal Apolló és a Helikon ujdonságai

Soha nemesebb és izgalmasabb verseny nem folyt még a mozik között, mint az idei évadban. Mintha csak a filmgyártás soha nem remélt fellendülésének fénykorát élnénk, az ember szédülten kérdezi, hogy mikor és hol termelték a világpiacon ezt a sok szebbnél szebb és hatalmasabbnál hatalmasabb filmet?

Erre kell gondolnunk a *Royal Apolló* és a *Helikon* e heti műsorának megtekintésénél, amely kedvesség és érdekesség tekintetében megint tudott valami újat és ötletet produkálni.

Az *aranyhaju bestia* egy fiatal leánynak különös és furcsa történetét mondja el, aki elhatározza, hogy leleplezi az amerikai hatóságok által körözött ópiumcsempészeket. A bűnösök fészke Kinában van és hogy odajusson, titkárnoi állást vállal egy tudósnál, aki állandó összeköttetésben van Kinával, ahonnan főleg értékes vázakat és régiségeket szokott hozatni. A tudós társaságában csakugyan Kinába kerül és ott a legidegrázóbb kalandok között hányódik a sötét bűnökkel telített hirhedt sanghaji városnegyedben. Végül is azonban győz minden akadályon és megtudja, hogy az ópiumcsempészek királya nem más, mint az öreg tudós, akinek szolgálatában áll és aki a vázak kettős fenekében csempészte át az ópiumot. Ez a kedves és nagyon érdekesen felépített mese bő alkalmat ad a rendezőnek Kina különlegességeinek bemutatására. Így látunk egy nagyszabású mandarin temetést, egy boxmeccset, egy rendkívül érdekes kínai városnegyedet stb. A főszerepet *Ethel Clayton* játssza, akinek nagy szépségével csak tökéletes játéktudása versenyez.

A másik nagyszabású filmdráma, melynek a világhírű *Gloria Swanson* játssza a vezérszerepét: *A szerelem halála*. Egy lángeszű, kivételesen emelkedett lelkű tudósról van benne szó, aki azonban nyomorék testű. És ez a nyomorék ember végzetes, nagy szerelemre gyullad egy kovácsmester leánya iránt. Hosszu és gyengéd *ostrommal* végül is célhoz ér. A leány le-

győzi természetes ellenszenvét, kimondja a boldogító igent. És a naiv, rajongó tudós felragyog a boldogságtól, feleskíti házárt virágokkal és ritka műtárgyakkal és úgy várja az ő szívének bálványát. De a menyasszony nem jön. Az utolsó pillanatban, az esküvő napján megerkezett az izagi, az életerős him, aki elviszi a nyomorék elől az asszonyt. De ez a primitív győzelmes ellenfél egy szerencsétlenség áldozata lesz és a tudós ekkor visszafogadja a nőt a házába a győztes férfi gyermekével együtt. De úgy érzi, hogy szívéből örökre eltávozott már a szerelem. Am ez az érzés csalóka, mert négy év után egy nagyszerű, emlékekkel teli napon újra feltámad benne és akkor mégis csak felesége lesz a nő, akinek csókjait annyira megszenvedte.

A film bővelkedik a hatásos részletekben, így például a bravuros bányászati cséttlenség remeke a mozgófényképezés tudományának. De nagyon hatásos az úgynevezett vurstlijelenet, mely egy világáros vasárnapi mulatozását mutatja be hihetetlenül ötletes, kedves és megragadó képekben. De sok finomság van az egyes apró részletekben is, mint például annak a jelenetnek a felépítésében, melyben a menyasszonyát váró tudós lakását felékesíti. Külön kell megdicsérnünk a szebbnél szebb természeti felvételeket és a pazar pompájú interieuröket. A bemutató közönsége mind a két képet nagy tetszéssel fogadta.

A világ legnagyobb Hagenbeck-filmje a Tivoliiban

Kivételes élvezetben lesz részük azoknak, akik a Tivoli e heti műsorát megnézik. Az északi sark titokzatos jégvilágának nagyszerű szépségei tárulnak fel „A fehér sivatag” című dráma keretein belül. Látjuk a jegesmedvék támadását, a fókákat és pingvineket a végtelen hómezőkön vergődő embereket. Mindez egy rendkívül érdekesítő dráma jelenetei során pereg le a nézők előtt, melynek főszerepét a kiváló Carl de Vogt és Cläry Lotto játsszák, akiknek mesteri alakítását csak nemrég csodálta meg közönségünk a *Zoro Wa Huru* főszerepeiben.

Színre kerül még egy bűbajos négyfőlvonásos vígjáték is, a „Színész nő akarok lenni”, a főszerepben Hilda Woltaire-rel, a pompás szubrettel.

A legvakmerőbb Harry Piel-trükk

A havasok fia a Renaissance mozgóban

A filmművészet egyik nagy érdeme, hogy az emberek figyelmét fokozott mértékben terelte rá a festői ügyesség fontosságára és szépségére. Tulzás nélkül mondhatjuk, hogy egy modern gladiatori kultusz támadt föl és már-már milliókra rug azoknak a száma, akik a moziban az ilyen gladiatori mutatványokat keresik legelsősorban. Két ségtelen, hogy az emberi vakmerőség és ügyesség egyik legcsodálatosabb megtestesítője ma egy moziszínész: Harry Piel, kinek szédületes és haláltmgvető bátorsága már szinte a fantasztikum világába tartozik. A legcsodálatosabb azonban, hogy minden egyes filmjénél fokozni tudja az eddigi meglepetéseket és egyre vakmerőbb trükkökkel dermeszti még a nézők idegeit.

A legújabb Harry Piel-film a svájci havasok lengyülgöző szépségű világában játszódik le. A magas csucson fehéren szikrázik a napfény, lenni a Havasok alján pedig a legszebb tavaszi kert virágzik. A hegytetőn hatalmas hólavínak, örökös fagy, örökös borzalom. És ebben a miliőben játszódik az izgalmas történet.

A film meséje a havasok között bujdosó Harry Pielről szól, aki megmenti egy milliómós kisasszony életét és sok izgalmas kaland után feleségül is veszi. Közben nagyszerű képeket látunk a vadászok életéből, bankösszeomlásról és az amerikai milliárdosok köréből. Az érdekes mese bő alkalmat nyújt arra, hogy a hajmeresztő trükkök egész serege peregjen le előttünk. Talán valamennyi között a legkülönb, mikor egy vastag fenyőszálba kapaszkodva csúng ég és föld között egy iszonyú szakadék fölött.

A nagyszerű Harry Piel-film mellett még egy másik értékes és irodalmi veretű film, Tolsztoj Leó világhírű drámája, *Az élő halott* is színrekerül, melynek a főszerepét Fredo Sata játssza. A kitűnően megrendezett film keretén belül az orosz föld sok intim szépségével ismerkedik meg a néző és kétségtelen, hogy a Renaissance és moziközönségének sokáig marad művészi élménye ez a két remek film.

2 órás műsor nagy sláger premier hetenkint

Egy évi kísérletezés után ismét szakavatott kezekbe került a Belváros egyik legrégebb és annakelőtte legkedveltebb filmszínháza, az „Est” mozi. Az új vezetőség megvalósítandó feladatának tüze ki Fodor Berczi — visszavezetni a színházat arra az ösvényre, amelyen haladva megszerezte az egész Belváros szimpátiáját és ismét magához szoktatni a régi törzsközönséget. Ebben a szellemben munkálkodik az „Est”-mozi új igazgatója, Fodor Berczi, a magyar mozi szakma egyik legrégebb és legkedveltebb tagja, aki a Tivoli-mozi vezetése által szerzett nagy népszerűséget a mozibajáró közönség előtt. Fodor igazgató eddigi működése garancia arra, hogy az Est-mozi csakugyan a régi Est-mozi lesz és minden tekintetben kielégíti a Belváros előkelő s kényes izlésű publikumát. A színház 1922/23 évi programja felöleli a szezon legnagyobb attrakcióit, az amerikai és francia filmgyártás kimondottan elsőrangú termékeit, általában mindazon filmeket, amelyek az új évad bemutató előadásain sikert arattak. Két nagy sláger — kétórás műsor — két premier hetenként, ez a mottója az Est-mozinak és reméljük, hogy a színház régi közönsége az új vezetőség törekvéseit és áldozatkészségét a legnagyobb mértékben honorálni fogja.

Fodor Berczi

Új irány a kabarékban
Hogy szigorú rendeletekben
Ne legyen többé hiány,
Nagy Endrét megintették
Tekintélyrombolás mián.
A kabarék tehát
Kórházzá lesznek holnap,
Mivel tekintélyeink
Ápolásra szorulnak.

AZ OCEAN MAGYAR KONZERV-
 GYAR ÉS KERESKEDELMi R.-T. az
 1921—1922. üzletévi mérlegében 6,709.534.78
 K tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgató-
 ság az e hó 20-án megtartandó közqüi-
 lésnek javasolni fogja, hogy részvényt-
 kint 100 K (az elmúlt évben 60 K), osztá-
 lék fizetessék ki.

A Theodora házibemutatója

— A filmszakma szenzációja —

Filmkörökben hónapok óta suttognak egy óriási meglepetésről, amely hivatva lesz, hogy bélyegét az egész idei filmszezonra rányomja. A Theodoráról van szó, melynek birtokáért valósággal párbajt vívtak a filmkölcsonzók, azok a szerencsés emberek, akik az elmúlt vasárnap délelőtt végignézték ennek a grandiózusz filmnek a sajtóbemutatóját, megértették ezt a filmért folyó nagy harcot. Mert ennél meglepőbb, sőt megdöbbentőbb filmremek még aligha került a budapesti közönség elé.

Magát a bemutató a legragyogóbb külsőségek mellett folyt le. Már tíz óra előtt néhány perccel megjelent Augustza főhercegnő a kíséretével, akit Feldmann Izsó, a Cinema igazgatója kalauzolt páholyába, melyet egy hatalmas virágcsokor díszített. De ott láttuk dr. Forgó, dr. Gáspár Ferenc és Horváth miniszteri tanácsosokat, Pekáry Ferenc államtitkárt, az olasz konzult, Csabai Emil és Pappváry tábornokokat. Megjelentek a mozivilág összes vezető emberei, Balogh Béla, dr. Vásárhelyi, Gutthard, Ungerleider Mór, dr. Forró, Bakó, dr. Gábor, Boross Mihály, Lenkei Zsigmond, Borhegyi, Heller igazgatók, valamint a színészvilág számos kitűnősége: Fehér Gyula, Vándori Gusztáv, Bánki Kató, Tihanyi Klára, Margittai, Turi és egy sereg gyönyörű leány és asszony. A nézőtéren valósággal ideges türelmetlenség vett erőt, mindenki érezte, hogy valami egészen rendkívüli, nagyszerű eseménynek lesz tanúja. És talán a legnagyobb dicséret, amit ezután mondhatunk, hogy senki ebben a félfokozott várakozásában nem csalódott. Az olasz Ambrosia filmgyár, amely elsőnek vetette a világ filmpiacára az ugynevezett monumentális filmeket, ezuttal is tudott rendkívülit és újat hozni. Kerek két esztendeig tartott ennek a filmnek az elkészítése, amely Sardou világhírt művét impozáns méretekben viszi a közönség elé.

Czypus buja levegőjű szigetén kezdődik a cselekmény, ahol Theodora még mint egyszerű táncosnő álmodik gazdag, pompáz ójövőről. És a jövő váratlanul elébe sodródik Bizánc jövődöbéli császáranak képében, aki meglátja és végzetes szenvedély-

lyel megszereti a csodálatos szépségű leányt. És mikor Bizánc trónjára emelkedik, feleségül veszi szeretőjét. Am Theodora szenvedélyes vérét nem elégíti ki a trón fénye, néki az érzéki szerelem kell! Alruhában megismerkedik egy fiatal főúrral és Mirta néven a szeretője lesz. És a sors különös szeszélyéből ez a fiatal főúr, Marcellus áll élére azoknak az összeesküvőknek, akik a császár és a császárné élete ellen törnek. A lázadókat elfogják és Theodóra, hogy kedvesét megmentse, a Hippodrom ketreceibe zárt fenevadakat bocsájtja a szeretőjét foglyul tartó katonákra. De a végzetét senki sem kerülheti el. Theodora egy borzalmas véletlen folytán maga nyújtja a méregkelyhet kedvesének és a császár, aki megtudja hitvese hűtlenségét, hohérkézre juttatja a szívében már ugyanis megtört, boldogtalan asszonyt.

Az antik Bizánc egész élete feltámad ebben a nagyszerű filmben. Tízezernyi embert látunk hömölyögni a nagy cirkuszi ünnepélyen. A cirkuszigantikus méretei pedig minden képzeletet felülmúlnak. Amit e téren a hajdani korszakok császárt imádó fantáziája teremtett, az mind itt él és bontakozik ki a vásznon. Hatalmas, a mai ember számára felfogadhatatlan méretű építkezések, faltörő kosokkal való városfalmok, földalatti borzalmas kinzókamrák, a keleti buja fantázia szertelen pompájában ragyogó királyi tróntermek váltakoznak a klasszikus szépségű tájképekkel. Nincs e filmnek egyetlen jelenete, amely ne döbbenetene meg rendezésének tömör szépségével és tökéletességével. Az éjszakában fáklával rohanó fejvesztett tömeg, az emberek által tartott paizsokon lépkedő győzelmes királynő, a feldiszített fejedelmi gályákon hajózó udvari népség, az orosz-lánok borzalmas támadása, az ijájszok ostroma, megannyi gyöngyszeme a kinematográfia modern csudáinak.

Érthető, hogy a nagyszerű képet, melynek monopóliumát a Cito Cinema R.-T. Róma és Leoni Films R.-T. Milanó magyarországi fiókja bírja, három elsőhetes mozgószínházunk, a Royal-Apolló, Uránia és a Corsó fogják egyidejűleg bemutatni még pedig, az eddigi tervek szerint három héten keresztül.

A fehér sivatag

Regényes filmjáték hat felvonásban

Bemutatja az Omnia mozgószínház

Akik szeretik a kivételesen érdekes tájképeket és a természet ritkán megleshető szépségeit élvezni, azok ne mulasszák el az Omnia e heti szenzációs újdonságát »A fehér sivatag«-ot megtekinteni. Az északi sarkkör jéghegyeinek és végtelen hőmezőknek minden megrendítő szépsége bontakozik ki a regény keretein belül; amely arról szól, hogy egy Iván nevű gazdag hajótulajdonos nagy összegre bebiztosítja egyik hajóját és egyúttal összecimborál a hajó kormányosával, hogy pusztítsa el a hajót és így megkapja a nagy biztosítási összeget. De a sötétlelkű ember még ezzel sem elégszik meg, hanem a halálra ítélt hajóra csábítja régi vetélytársát, Sigismundot, egy fiatal halászlányt is, aki ugyanazt a leányt szereti, mint akinek Iván is udvarol. Sigismund csakugyan utra kel és a gaz kormányos az Északi-jeges-tengeren sziklának sodortatja a hajót, amely szétfuzódik. A hajó utasai a kietlen hőmezőkre kerülnek, ahol jegesmedvékkel küzdenek, éhséget és hideget szenvednek, hihetetlen veszedelmeken mennek keresztül, míg végre sikerül egy mentőhajóra felkapaszkodniok. Csak a kormányos és néhány összeesküvő cimborája esnek áldozatul annak a borzalmas sorsnak, melyet alattomos módon másoknak szántak. Sigismund visszatér hazájába, leleplezi Ivánt, aki elérte méltó büntetését és a sokat szenvedett Sigismund kedvese oldalán talál kárpótlást a kiállt rettentő szenvedésekért. A film vezető szerepeit Carl de Vogt és Clári Lotto játsszák. A képnek külön érdekességei a vad eszkimótörzsek életének intim részletei, támadásaik, rénszarvasok által vont szánjaik, jegesmedvére és fókákra való vadászataik. Akik megnézik ezt a rendkívüli filmet, egy értékes élménnyel lesznek gazdagabbak.

„ISTEN VÁRA.“ A Nemzeti Színház mutatja be P. Ábrahám Ernő „Isten vára“ című négyfelvonásos misztériumát s a bemutatott terminusát, tekintettel arra, hogy a darab emelkedett tragikumra nagyon illik a nagyhét hangulatához, husvétrá tették. Ugyanekkor lesz az Operában a „Parsifal“ bemutatója. A két állami színház ezzel a szellemben egymással kongeniális darabbal akarja a husvét hetét a színház ünnepévé is tenni. Hevesi Sándor igazgató az irodalmilag is jelentős nagy darabokat megillető díszlet ünnepies rendezésben akarja kihozni Ábrahám darabját. Egészen ujszerű díszletek tervezet. Gordon Craigh misztikus stílusára utalva s a kis szerepeket is elsőrendű színészekre bízta a direktció.

GYILKOSOK! Az Erzsébet-köruton este nyolc óra körül lassan, sétálva megy két úriember. Az egyik Harsányi Zsolt, a másik Csató Sándor, aki szép verseket szokott írni a Nyugatba. Harsányi és Csató együtt irnak mostanában egy darabot s az Erzsébet-köruton arról vitatkoztak, hogy a dráma egyik alakjának a harmadik felvonásban meg kell-e halnia? Csató azon a véleményen volt, hogy élhet, viszont Harsányi amellett kardoskodott, hogy föltlenül el kell tüntetni az élők sorából.

— Hadd éljen szegény — mondta a költő.

— Nem — kiabálta Harsányi — annak az embernek meg kell halni!

— De hogy haljon meg?

— Majd meggyilkoljuk!

A köruton az emberek megdermedve hallgatták ezt a diskurzust. Egész tömeg csoportosult mögöttük s mikor a Király-utcahoz értek, hirtelen felsivított egy nő hang:

— Rendőr! Gyilkosok! Fogják el őket!

Rottenbiller-u. 37b

ODEON Telefon József-2-63

Szept. 21—24. **Robinson** (francia film)

Szept. 25—27. **Rejtélyes ház és ő, azok az asszonyok**

Izabella-utca 65.

ORIENT Telefon 150-87.

Szept. 21—24. **Amazon**

Szept. 25—27. **Menekülő asszony és Dzsungel rózsája**

Rákóczi-ut 68.

PHÖNIX Rákóczi-ut 68.

Szept. 21—24. **A hirhedt nő**

Szept. 25—27. **Nagy filmattrakció és Zigoto és a fekete kéz**

Irányi-utca 21.

EST Telefon 118-33

Szept. 21—24.

A revolveres esküvő és Önagsága ruhája

Szept. 25—27.

Robinson amerikai film

Caligari

Méltóztatnak emlékezni erre a névre? Esztendővel ezelőtt Szép Ernő Bécsből vezércikket küldött a „Színházi Élet“-nek ezzel a címmel. Az volt elbeszélve a vezércikkben, hogy egy bécsi táncpalotában két magyar táncos mint diadalmaskodott angol, francia és amerikai világattrakciókon. A Caligariát magyarul Lovass Endrének és Lovass Istvánnak hívták. Előkelő pesti urigyerékek, akik a kommunben, amikor grófnék és bankárkisaszszonyok mozsizínésznőknek csaptak fel, ők kelten beálltak hivatásos táncosoknak. Megkapták az oklevelet és nekivágtak a világnak. Három esztendeig járta a két magyar fiú Európát. És ez a három esztendő tele van elismeréssel, dicsőséggel, ma a „Caligariát“ fantasztikus gázsival kecsegtetik a legelőkelőbb európai metropolisok orfeumai és színházai. Fürdött a dicsőségben Lovass Bandi, meg Pista. Egyszer csak egy szép nap elkezdett fájni az egyik Caligari szive. A Bandié. Pest után fáj a szive s addig fáj, annyira fáj, hogy felült a vonatra, otthagya a frankos, fontos, dolláros gázsikat és hazajött Pestre magyar koronát keresni.

Tánciskolat nyitott most idehaza az egyik Caligari. Az Andrassy-ut sarkán, a Jókai-tér 6. számú házban van a tánciskolája. Külföldi mintára rendezkedett be, csupa finomság és előkelőség ez a tánciskola. Angol, francia és német nyelvű leveleket küldött szét Lovass Endre a legelőkelőbb pesti társaságoknak, melyek egészen biztos, hogy szivesörömetst tanulnak majd táncolni egy olyan európai hírességű táncfenoméntól, mint Caligari.

Fenn voltunk a tánciskolában és beszélünk Lovass Endrével. Finom, széke fiatalember Lovass Endre, olyan kedves és elegáns, mint egy francia arisztokrata.

— Amit három évig külföldön tanultam — mondta — azt most idehaza akarom gyümölcsöztetni. Mondain tánc- és artistaiskola az enyém, azt hiszem hamarosan megfognak Budapesten legalább is úgy szeretni, amint külföldön szerettek. Az iskolában van egy érdemes segítőtársam is, Sugár Ödön, aki a volt Sziklai Jenő féle tánciskola vezetője volt.

— Az iskolában különben — fejezte be az intervjut a kedves Caligari — egész nap lehet felvételekre jelentkezni.

Mi azonnal jelentkezünk.

NAGY SAS A KIS FÉSZKEBEN. Ez a furcsaság is csak Budapesten történhetik meg. Hogyan férhet el egy egészen kis fészekben egy nagy sas, aki szárnyaival a felhők között szokott járni. A kis Fészek egyik körüli kávéházban van, ahol Forró Pál doktor asztaltársasága székel. Ezt nevezték el az asztaltársaság tagjai kis fészeknek, azért, mert tagjai éppen úgy írók, művészek, színházi és irodalmi emberek, mint a nagy Fészek-é.

Forró Pál asztalának tagjai között van egy kultúr, aki csak nagyritkán jelenik meg a vita- és előadó délutánokon, de olyankor nagy figyelemmel és szeretettel hallgatják. Ez a kultúr azért jelenik meg olyan ritkán, mert Berlinben lakik és onnan szokott Pestre jönni — no nem csak azért, hogy résztvegyen a törzsasztal ülésén, Berlinben igen tekintélyes pozíciót tölt be egyik legnagyobb német filmgyár és szindarabagenturánál Bartók Tibor.

Most, amikor legutóbb Budapestre érkezett, hogy egy neves magyar író szindarabjának berlini bemutatóját elintézzé, első útja természetesen a kis Fészekbe vezetett, ahol igen érdekes és tanulságos dolgokat mondott el, különösen a német szinpad új irányairól. A fiatalok és az asztal-beérkezettjei nagy figyelemmel hallgatták előadását és ami a legjobban jellemző — teljesen kizárták az ilyen asztaltársaságnál elmaradhatatlan vesét.

Elmesélte Bartók Tibor, hogy a német szinpad most teljesen hozzáfőrmálódott az új drámaírodalom kívánságaihoz, amely előbb-utóbb Budapesten is érezettni fogja hatását. Örömmel hallgatták, amikor arról beszélt, hogy újabbban is mennyi magyar vonatkozású irodalmi és művészi esemény történt Berlinben és Németország más jelentékeny irodalmi centrumában. Bartók egymaga kilenc magyar író darabját és regényét vitte ki Berlinbe, amelyek közül többet maga fordított le. A faggatásokra azt sem tudta eltitkolni Bartók, hogy még ebben a szezonban szinre fog kerülni Berlinben egy háromfelvonásos modern drámája, sőt azt is kivették belőle, hogy darabja előadását maga fogja rendezni és ebben is új, modern rendezői törekvéseket juttat érvényre.

Bartók Tibor munkásságát már régen figyelemmel kísérik színházi emberek és több ízben lett volna alkalma Budapesten is teret találni a munkára, azonban berlini szerződési miatt nem fogadhatta el az ajánlatokat, bár barátai már alig várják, hogy itt maradjon. Éppen erről volt szó legutóbbi látogatása alkalmával, amikor sorra kérdezték tőle, hogy tulajdonképpen mi lesz, ha Pestre jön?

— Szerző, rendező, diszlettervező? — faggatták.

— Ha Pestre jövök? Akkor pesti leszek. — válaszolta szerényen Bartók.

DIVAT REVÜ

Érdekességek az Őszi divatkiállításon

Az Őszi divatkiállításnak kétségkívül egyik legnagyobb attrakciója lesz Gerő mester kollekcója, aki ez alkalommal még a tavaszi — rendkívül jól sikerült — kiállítását is felül fogja licitálni és olyan szenzációs dolgokat fog produkálni, amelyeket e téren még senki sem mutatott fel. A *fűző és mégsem fűző* már eddig is világhírű volt, amit legjobban bizonyít az, hogy a külföldi — sőt tengerentúli — rendelések egész tömege érkezik Gerő mesterhez, de a kiállításán látottak után elmondhatjuk majd, hogy talán még az efajta párisi kreációkon is tultesz szépség, praktikusság és anyagbeli tökéletességben. Az anyagokról egyébként hasábokat lehetne írni, mert ami szépség, könnyűség, finomság e téren csak található, az ezekben a habkönnyű brokátokban megvan.

De már tulsokat is árultunk el a hölgyközönségnek a várható meglepetésekből s ezért most csak nyomatékosan figyelmez-

teltünk mindenkit, hogy el ne mulassza megélni a *fűző és mégsem fűző* kiállítást.

*

Az Őszi divatkiállítás számos szenzációja között, egy a bennfentesek előtt már ismert meglepetést, egy király-utcai kis bolt is ad. T. i. „Király-utcától” legfeljebb csak közepes vagy jókőzepest vár egy a zsűri, mint a közönség. Erre azonban alaposan rácsafol Princ Sándor, a „Bluzotthon” divatötletűs főnöke, valamint délutáni toilettekkel lepi meg a revü közönségét. Igaz ugyan, hogy csak megfelelő belvárosi üzletekkel egyenője hiányában van kényszerülve Király-u. 23. sz. alatt maradni, mely környezethez külsőleg hozzásimult, belső értéke azonban a Váci-utcának sem válna szégyenére.

MŰVÉSZNŐ! — Hol vásárolta a kalapját?
— A Parány Kalapszalomban, Deák Ferenc-tér 3.

Egy fényképet egy székért...!

Ez a kiállítás az Andrássy-uti Lukács-cukrászdában hangzott el, ahol egy művésznők afeletti kétségbeesésében, hogy a pompás termék zsufolásig telve vannak, egy fényképet ígért a „Szinházi Élet”-ben annak, aki átadja neki a helyét. A felszólításra két színészkollega, Kondor Iby és László Andor jelentkeztek, akiknek fényképét a művésznő ígéretéhez képest itt közöljük. A képen látható sűtemények abból a pompás kollekciónból valók, melyet Lukács az Őszi divatkiállításon fog kiállítani.

Kondor Iby és László Andor a Lukács-cukrászdában

Papp János felvétele

A SZEM A LÉLEK TÜKRE, a haj viszont az egyéniség kifejezője. A divatdámák sokszor nem is képzelik, mennyire hozzátartozik exteriünnükhez egy jó frizura, amelynek művészi megcsinálása viselőjének sajátos egyéniséget tud adni. Amennyire fontos azonban nőnél a jó hajviselet, oly fontos, hogy művészi kezek alkossák azt. A hölgyfodrász-munkák, a hajtestés, ondoilálás, arcápolás csak sok évi tapasztalat után végezhető sikeresen, mint ahogy az Bárdi Sándor hölgyfodrász- és maniküszalonjában történik, ahol a legtöbb pesti színésznő is dolgoztat. A szalon a Rákóczi-ut 1. szám alatt van, ahol Vidor Jenő, a hírneves hajfestő-speialista az üzletvezető.

ZOLINÁK, a Fővárosi Cirkusz közkedvelt bohócának szombaton, szeptember 23-án délután van a jutalomjátéka a cirkuszban.

L'ART ET MODE V., Kálmán-utca 24. Modell kalapszalonn ujdonságai állandóan megtekinthetők. Modellek utáni alakítások.

JASZAI MARI PETŐFI-UNNEPÉLYE CSONGRÁDON. A Petőfi-centennárium alkalmából Jászai Mari Csongrádon szavalestét tartott, konferenciát dr. Polgár Gy. Ödön főgimnáziumi tanár volt. A művésznőt nagy ünneplésben részesítették.

DR. SEBES BÉLA kozmetikus-bőrgyógyász külföldi tanulmányutjáról visszatért és orvosi kozmetikai intézetében, VII., Miksa-utca 11., New-York-kávészék mögött, rendelését újból megkezdte. Rendel délelőtt 10—11-ig, délután 2—5-ig. Telefon: József 76—16. Műtétek, kvarcfénykezelés, speciális szőrtelenítés stb.

HELYREIGAZÍTÁS. Múlt heti számunkban a »Mitől szépek a pesti nők?« című cikkben a Bárdi-szalonn üzletvezetőjeként Vida Jenő szerepelt tévesen. Helyreigazításképen közöljük, hogy az üzletvezetőt Vidor Jenőnek hívják.

Papp János és Latabár Árpád a Borgazdasági kiállításon

Papp felv.

Égi harmat . . . földi harmat

Múlt számunkban a „Borgazdasági kiállítás”-ról írt referádánkból kimaradt a színészlátogatásnak egy fejezete, amit a történeti hűség kedvéért most pótolunk. Papp Jancsi és Latabár Árpád ugyanis anyi bort, likőrt és pezsgőt ittak a kiállítás végignézése alatt, hogy mire a déli záróra elérkezett, már alig állottak a lábukon. Isten tudja mi történt volna velük, ha utolsó állomásként fel nem fedezik Budapest Székesfőváros Ásványüzemének kiállítását, ahol a pompás és utólréhetetlen Harmat-vizek vonták magukra a publikum érdeklődését. Papp Jancsi és Latabár mőhon szürcsölgették befejezésül a Harmat-vizet és újból tapasztalták azt, amit már mindenki tud, hogy a Harmat-víz a legjobb üdítő ital és a mennyei harmattal tart rokonságot természetes, kitűnő hatása tekintetében . . .

Hogy készül a jumper?

Azt hisszük, nem tulozunk, ha egy régi magyar közmondáson némi önkényes változtatást eszközölve így kiáltunk fel: „A nő jumperről álmodik”. Sőt még azt is hisszük, hogy a közmondás ebben a formájában alapos kiegészítésre szorul és pedig ilyenformán . . . „és jumperre gondol”. Szóval éjjel-nappal jumper jár az eszében. A jumper, amely a világhódító divatkréációk között is egészen kivételes helyet foglal el, mert hosszú-hosszu időre állandósulni fog és mert egyaránt kedvelt „kunyhóban és palotában”. Nem térünk ki ebben a cikkben a jumperek célszerű voltára, ez nem is a mi feladatunk. A mi hivatásunk az, hogy mindenben a szépet, artiztikusat és stílusosat keressük. Hát itt, ezekben a jumperekben igazán minden együtt van. Ha csak az anyagát nézzük, már akkor is gyönyörűséget érzünk.

Ugy a gyapjufonál, mint a sodrott vagy műselyem finom rugalmassága s végtelenül kedves simulékonysága szinte teremtve vannak a női test vonalainak diszkrét takarására s még diszkrétebb érvényesítésére. Rugalmasság és simulékonyság — takarás és érvényesítés — látszólag egymásnak teljesen ellentmondó tulajdonságok és mégis, ha meg akarunk győződni arról, hogy ezek a látszólagos elméleti ellentmondások milyen szépen kiegyenlítődnek a gyakorlatban, nem kell egyebet tennünk, mint-hogy felpróbáljunk egy jumpert.

Alig pár hónapja,

hogy a mai formájukban feltűntek. Divatkereskedések, kézimunkaüzletek, iparművészeti műhelyek csak úgy ontották a pompásabbnál pompásabb modelleket, amelyek — különösen, ha műselyemből voltak — a szó szoros értelmében szinte beragyogták, bevilágították a kirakatokat. Nem sok idő telt bele s minden hölgynek megvolt a maga jumper. „A” jumper volt a legkedveltebb ruhadarab. Ezt viselték minden lehető alkalomkor és csodák-csodája — nem unták meg. De az örökös fejlődés semmilyen téren nem tűri a megállást. Tovább-tovább kiáltással odajutottunk, hogy „a” jumper, az az egy bizonyos jumper, melyet minden hölgy idejében beszerzett magának — meghalt s feltámadt helyébe a „jumper”, mely most már teljesen a bluz szerepét és jogait vette át. S valamint lehetetlenség elgondolni

hogy valamely női garderobban mindössze csak egyetlen bluzt találjunk, úgy jutott el a jumper is rövid, de diadalmas pályafutása alatt oda, hogy sok kell belőle, sőt nemcsak, hogy kell, de egyenesen nélkülözhetetlen. Az szinte aztán magától adódott, hogy az izlés mindinkább finomult, az igények mindegyre nőttek, komplikálódtak a jumperekkel szemben. Bármilyen szépek voltak is a készen kapható jumperek, a kényes, egyéni öltözködésére súlyt helyező divathölgy valami más, valami „egészen más”

Horgolt jumper

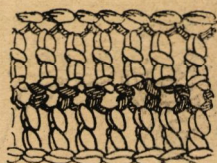
Láncöltés

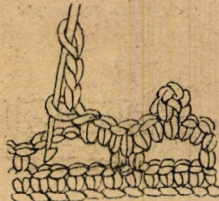
Szoros szem

Láb (pálcika) 1 felhajrással

Csikozott minta egy sor szoros szemből és egy sor egy felhajrással lábból

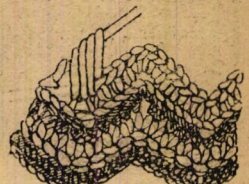
Pikósor

Láb (pálcika) 2 felhajrással

Láb (pálcika) 3 felhajrással

Cakkos minta

akart. „Ha ehelyett a rozsdavörös csik helyett lazacszinű volna benne”, „ha a kivágás nem ilyen keskeny és mély, hanem kerek lenne”, „ha a gyapjufonal közé itt-ott egy selyemszálát dolgoztak volna bele”, „ha a gallér nem kerek, hanem szögletes volna” — szóval kis idő múlva a szolgálatkész, nagy raktárral rendelkező kereskedő több „ha“-t hallott, mint ahány jumper az üzletében volt. És ez ellen a sok félvállról, kissé fitymálásra biggyesztett ajkáról elhangzott „ha” ellen nem volt appelláta és nem lehetett más következménye, mint hogy a kereskedő nyersállapotban mutatta meg az anyagot. „Nagyságos asszony kiválaszthatja az izlésének megfelelő színárnyalatokat s én elkészítem a jumpert olyan fazonra, amilyenre óhajtja”. És őnagysága kiválasztotta a selyem- vagy gyapjuanyagot, megejtette az eredeti modellen a szerinte szükséges változtatásokat s kapott egy rendelésre készült jumperet. Természetesen nem felejtette el a kereskedő lelkére kötni azt sem, hogy „aztán ne csinálnak ám belőle tucatszámra”. A kereskedő mély hajlongások között szentül meg is ígéri ezt a nagyságos asszonynak,

de biz' ez nemcsak az ő jó szándékán mulik. A munkánőt, aki az egyéni izlés szerint megtervezett jumpert elkészíti, nem lehet ellenőrizni s bizony gyakran megesik, hogy a nagyságos asszony saját külön kreációja megsokszorozva tűnik fel valamelyik kirakatban.

Ez aztán mindennél jobban fáj a nagyságos asszonynak és nagy, világot rengető elhatározással puha, fehér kezeibe veszi a kötőtűt, a horgolótűt és köt és horgol és tervez és kreál és nem lehet vele másról beszélni, mint levegőszemről, kis lábról, nagy lábról, szaporításról és fogyasztásról — hogy szinte bele lehet bolondulni. De végre meglett. Fönn állt a szobor. Európa látta s nézte — ja, vagy ez nem ide tartozik. Ez a Petőfi igazán mindig belezavarja az embert. Csak azt akartam mondani, hogy végre elkészült a jumper és a nagyságos asszony hódított — hódított és hozzáfogott egy másik jumperhez és azóta

Kötött jumper

horgol és egyre hódít... hogy mi lesz a vége, azt igazán nem tudom.

„Ám az az egy bizonyos, hogy nekünk köteleességünk a nagyságos asszonyt ebben a vállalkozásában támo-

Rendes kötés

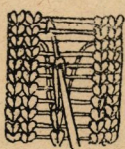
gátol. A kereskedő mély hajlongások között szentül meg is ígéri ezt a nagyságos asszonynak,

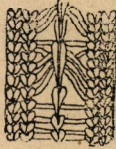
Egy szemből két szem kötése (Láthatatlan szaporítás)

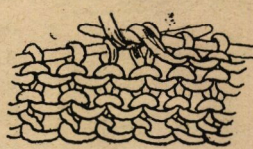
A fordított szemek kötése

A leengedett szemek egyszerű felszedése

A leengedett szemek mintás felszedése

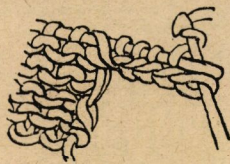
A szemek elfogyasztása, azaz a kötés befejezése

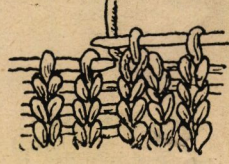
Két szem egybekötése

Szemek hozzáhorgolása (szaporítás)

A gomblyuk kötése

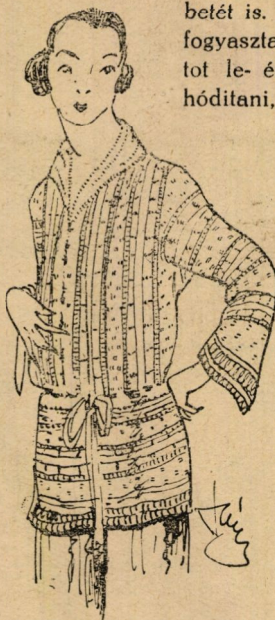

Patentkötés

gatni. Olyan jumper-modelleket hozunk, amelyeket még soha egyetlen kirakatban sem látott s valószínű, hogy nem is igen fog látni, mert a színösszeállítás teljesen az ő ízlése szerint történhetik, sőt az egyes modelleken is változtathat valamit, ha akar. A horgolt jumpernek az a specialitása, hogy magasan csukva s kihajtott gallérral egyaránt viselhető. A hosszában haladó, elütő bordűrök tág teret engednek az egyéni ízlés érvényesülésének. Az egész jumper hatását nagyban növeli egy-egy művészi érzéssel megválasztott színárnyalat. A hosszában haladó csik igen előnyösen juttatja érvényre az alak karcsúságát és nagyon divatos.

A kötött jumper tehnikája nagyon érdekes és nagyon egyszerű. Egészen közönséges módon kötünk s mikor egy-egy jumper-résszel elkészültünk, megfelelő távolságban annyi szemet ejtünk le, amilyen széles

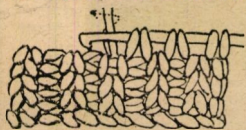
vagy horgolás segélyével. A betéthez választ-hatunk recézést utánzó vagy pókszerű mintát. Igen csinos a tuniszi (patent) öltéssel horgolt betét is. Most aztán tessék kötni, horgolni, fogyasztani, szaporítani, selymet és pamutot le- és felgombolyítani és ami a fő, hódítani, hódítani.

Gyapjuzsinórból és horgolásból összeállított jumper

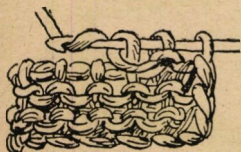
A jumper elkészítésére vonatkozólag általában a következőt tartjuk szükségesnek elmondani:

Miután legelső dolog az anyag megválasztása, beszéljünk mi is legelőször erről. Nagyjában csak kétféle fonalról: a gyapjuról és a selyemről lehet szó de mind-egyiknek több fajtája van. Vékonyabb, vastagabb, bontott és sodrott szálak vannak, melyek közül a vékonyabb és bontott szálak ugy kötéshez mint horgoláshoz, a vastagabb és sodrott szálak leginkább horgoláshoz alkalmasak. Ízlés dolga, hogy ki milyen anyagot választ, az azonban bizonyos, hogy a bontott és vékony szálakból készült jumpe-
rek rugalmasabbak, simulékonnyabbak, könnyedebbek, mint a vastagabb vagy sodrott szálakból készületek. A selyem jumper ele-
gánsabb, de a gyapju célsze-

Sima tuniszi öltés

létra-csikkal akarjuk a jumpert díszíteni. (Hej! ha ezek a létra-csikkok gyermekkoromban a harisnyaszáron olyan divatosak lettek volna, mint most a jumperen, mennyivel kevesebb pofont kaptam volna!) Ha aztán egy-egy elütő keskeny csikkal akarjuk a hatást fo-

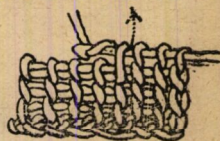

Fordított tuniszi öltés

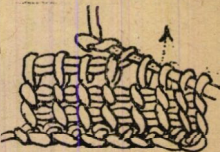
kozni, egy elütő anyaggal újra felszedünk a létra-csik közepén egy-két szemet. Öltésmintákat mutató ábráinkon ennek a módja is látható.

Érdekes és egészen új a gyapjuzsinórból és horgolt betétből összeállított jumper. A horgolt betét körülbélül 3-4-szer olyan széles, mint a zsinór. Az összeállítás a jumper visszáján történik, varrás

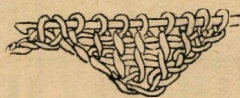
rúbb és melegebb. Nagy kérdés az is, hogy a kötött, vagy a horgolt jumper szebb-e? Erre sem felelhetünk mást, minthogy gusztoz dolga. Az bizonyos, hogy az egyéni leleményességnek artisztikum iránti érzéknek tágabb teret enged a horgolás, mint a kötés. Azonkívül még egy szempont van, mely a horgolt jumpert értékesebbé teszi a kézimunkát kedvelő hölgyek szemében: kötni gépen is lehet, de horgolni nem.

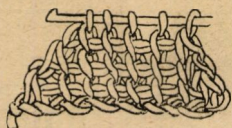
Egyszerű tuniszi öltés I. sor

Egyszerű tuniszi öltés II. sor

Szaporítás

Fogyasztás

A jumper összeállítása egészen egyszerű. Megszerezzük a kívánt fazon szabásmintáját s az egyes részeket megkötjük vagy horgoljuk. Amunkát gyakran a szabásmintára fektetjük ellenőrzésül, hogy a kellő formában és vonalban haladunk-e, a szükség szerint szaporítva vagy fogyasztva. Ha az egyes részek készen vannak, a vizsáján összehorgoljuk azokat,

Szövegét írta: FODOR **Zsuzsanna, s a két öreg** Zenéjét szerezte: LÁNYI
A Nagy-Endre Kabarében énekl: ABONYI MARIAN

Tempo di Minuetto

p leggiero

The piano introduction consists of two staves. The right hand plays a rhythmic pattern of eighth notes with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The left hand plays a similar rhythmic pattern with a bass clef. The tempo is marked 'Tempo di Minuetto' and the dynamics are 'p leggiero'.

Zsu-zsan-na a ked-ves vi-dám nős-ke Nép-sze-rű volt a ré-gi jó i-dők-be.

The first line of the song features a vocal melody on a treble clef staff and piano accompaniment on two staves (treble and bass clefs). The lyrics are: 'Zsu-zsan-na a ked-ves vi-dám nős-ke Nép-sze-rű volt a ré-gi jó i-dők-be.' The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines.

A-mi-kor dél-ben, es-te, reg-gel, Flór-lött vi-dá-man a két ö-reg-gel.

The second line of the song continues with a vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are: 'A-mi-kor dél-ben, es-te, reg-gel, Flór-lött vi-dá-man a két ö-reg-gel.' The piano accompaniment continues with harmonic support.

Mu-la-lott ve-lük mód-fe-let-te, Für-dés-nél ma-gát meg-le-set-te,

The third line of the song features a vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are: 'Mu-la-lott ve-lük mód-fe-let-te, Für-dés-nél ma-gát meg-le-set-te,'. The piano accompaniment continues with harmonic support.

SZÖRME ÁRUK **B** **BLUM SZÜCSNÉL**

Átalakítások. Javitások. VI., Korona-utca 1. IV., Váci-utca 16

KOSZTELITZ KÁLMÁN Parfüm és

Budapest, Dorottya-utca 12. Telefon 188-89 kozmetika különlegességgel

B **ENEDEK FRIDA ÉS HELÉN**
Király-utca 93. és Damjanich-utca 18

halcsontnélküli fűző-pótlék
művésznők által is elismerte

Til-kon mert di-va-las volt a sze-mé-rem. És Zsuzsan-na eb-hól meg is élt ké-rem.

Meg bizony, meg bizony, meg bizony, meg, meg, meg, meg, meg. Nagy do-log volt ak-kor két öreg, két ö-reg,

Két bé-ke-be-li, két pénz-zel te-li, két pi-ci-ke a-ra-nyos, két po-cakos, to-lya-kos.

ki-csi kis ö-reg.

2
 Am, ahogy repült a sok esztendő,
 két öreg nem volt már elegendő,
 ők régi, szolid öregek lévén,
 sokat veszítettek a tőzsde révén,
 Zsuzsanna pedig, mert minden drágul,
 gondoskodott aranyparításról,
 a két öreg mellé szerzett még négyet,
 így megszűnt az üzleti évet,
 meg bizony, meg bizony, meg, meg, meg.
 Mert mi az manapság,
 két öreg, két öreg, két öreg,
 két békebeli,
 két pénzzel teli,
 két picike aranyos,
 totyakos, pocakos,
 kis öreg.

3
 Zsuzsanna így hát nem küzd gonddal
 s ahányszor pénzünk esik egy ponttal,
 öregjeit ő meggyarapítja,
 ez máma minden karrier nyitja.
 Ha fürdik, nem lesik tilkon, távol,
 strandképét leközi Incze Sándor.
 Zsuzsanna tudja, hogy fűdös a kartell
 s egy nőt ma egy egész vállalat tart el,
 egy egész, impozáns, nagy tömeg.
 Mert mi az manapság,
 tíz öreg,
 husz öreg,
 száz öreg,
 száz békebeli,
 száz pénzzel teli,
 száz picike, aranyos,
 totyakos, pocakos,
 kis öreg.

KARAKTEREK

Kérjük *ritka* *alkalmat* *szesz-
málnai* *zen* *emlék-
vüli*

JÁTÉKJÁTÉK

*Játé-
kot* *klam-
dában* *tehet-
séges* *tré-
sítés* *kultival-
ni*

Most már garmadával jönnek a pályázatok új játékunkra. A rengeteg levél között azonban kevés a jó, mert a pályázók még mindig nem tartják szem előtt, hogy az egyes szavak összességének az illető név viselőjének pontos karakterét kell, hogy adják. Ezért is hívjük a karakterjátékot „karakterjáték“-nak. Az e héten beérkezettek között itt adjuk a legjobbakat:

Pataki Ferenc

Páratlan **a**lak, **t**ótos **a**rcsal, **k**omolyodási **i**szonnal, **f**enomenális **e**vő, **r**itka **e**gyéniség, **n**agyszerű **c**omicus.

Halás Gitta

Beküldő: Friedländer László, Budapest.

Hangja **a**ngyali, **l**ényére **a**ltalános **s**zeretettel **g**ondolnak, **i**zléses, **t**emperamentumos, **t**ehetséges **a**lakító.

Darvas Lili

Beküldő: Papp Baby, Kecskemét.

Drámiai **a**lakok **r**észületeit **v**égtelenül **a**mbiciózus, **s**okszínű, **l**enyűgőzően **i**mponáló **l**átható **i**stennője.

Petrovics Szeptiszláv

Beküldő: „Esem“, Budapest.

Páratlan **e**gyéniség, **t**ehetsége **r**endkívüli, **o**kos, **v**égtelenül **i**mponáló, **s**odálatosan **s**zimpatikus, **v**alóban **e**lragadó; **t**itkos **i**mádot **s**zépség, **l**ányok **a**lma **v**agy.

Gaal Gaszton

Beküldő: Molnár Jenő Antal, Budapest.

Gasztonnak **a**z **a**dó **l**ám **g**ondot **a**dó, **s**zázholdas **t**elkekre **o**lyan **n**emróható.

Hegedüs Gyula

Beküldő: Gabos Gyula, Budapest.

Nihetetlen **e**gyéniségével **g**arantálja **e**lőre **a**rabok **u**nnepélyes **s**ikerét, **g**yőzelmét; **u**tólérhetetlenül **i**leményes **a**lakításaiában.

Szomori Dezső

Beküldő: Kornis Tilda, Budapest.

Szenzibilis **o**kkultista, **m**agábvonult **o**lthatatlan **r**ajongó, **i**steni, **d**ús, **e**lbüvölő, **z**soltárosszavu **ö**römrünk!

Szirmai Imre

Beküldő: Vass Klári.

Szerencsés **i**gazán! **r**emekül **m**egtartja **a**z **i**fjúságát. **i**me **m**ég **r**agyogtatja **e**leganciáját.

*

Karakterüzenetek

Halasi bakfis: Ön nem karakterizál, hanem gorombásodik. Ez nem vall karakterre. — **F. J., Király-utca:** Nem illik olyat írni, hogy **r**utai **z**surokra **i**llenek. Amit ön ezért kapna a művésznőtől, az sem illik. — **M. Erna:** Fejlődés **t**ehetség! Nem mondta ezt még senki nek? Küldjön be újakat, talán azok lesznek. A mostaniak még nem ütnek meztétet. Sőt minket üt meg a guta, am tetszik írni, hogy „**c**uki **a**ngyal”. — **Jennyke:** Node Jennyke! Ön nem karakterizálja Nádor Jenőt, hanem szerelmet vall neki. Várjon, amíg erre irunk ki pályázatot. — **Markovits Gézáne:** Honnan tetszik ismerni Szirmai? — **Ménessy Ghea bárónő:** Így tetszik karakterizálni Kertész Dezsőt: „**K**edves **e**mber, **r**oppant **t**etszik **e**nnem, **s**okat **z**enél, **d**e **e**zért **z**ongorát **s**ohasem **ö**rökölt...“ Hát kérem, az hogy Kertész kedves ember, azt tudjuk. Hogy önnék roppant tetszik, azt elhisszük. De hogy jön Kertész jellemzéséhez az, hogy zongorát nem örökölt soha? — **Németh Ferenc, Rábakéthely:** Ön soha életében nem látta még Sarkadi Aladárt. — **Nagy Piroska:** Törzs Jenőt és Darvas Lilit tetszik karakterizálni. Egyik sem sikerült. Ellenben nevét így írja alá: „**N**agyon **a**lkalmatlanok, **g**yatrak **p**ályázatai. **i**degenekkel **r**endkívül **o**stobaság **s**ajátmagát **k**ompromittálni. **a**kceptálhatatlan...“ Ez sikerült. Egyest kap érte.

NYÁRI VIHAR

Egyfelvonásos szinderab. — Irta: UJHELYI NÁNDOR

(Szin: egy erdei kunyhó belseje. Feljön a függöny, a szin üres, mennydörgés és villámlás egy közeledő vihart jelez. Künnről töredezett beszédhangok, lönyerítés hallatszik. A kunyhó ajtaját belökik, belép a lovászfíu. Tizenkilenc-husz éves, csupasz arcú fíu, szép, kissé félénk arc, lovaglórúha. Hallatszik, amint erős zápor kezd esni. Belép a baronesz, tizennyolc-tizenkilenc éves leány. Szép, ideges, fölényes, lovaglórúha.)

Lovász: Az alkalmas helyben, méltóságos kisasszony.

Baronesz (körülnéz): Pompás.

Lovász (egy székét megtöröl): Parancsoljon, méltóságos kisasszony. (Mozdulatot tesz, mintha ki akarna menni a kunyhóból.)

Baronesz: Maradjon itt Georges. Nagyon esik, kár lenne magáért és a ruhájáért.

Lovász: Parancsára, méltóságos baronesz.

Baronesz: Milyen váratlanul jött ez a vihar. Bőrig áztunk volna, ha ez a kunyhó nincs itt.

Lovász: Igenis.

Baronesz: Nagyon fülledt, tikkadt volt már napok óta a levegő. (Sóhaj, nyújtózkodik, mintegy magában.) Egész éjszaka oly forróság volt... nem tudtam aludni. (Elővesz a cigarettatárcából cigarettát.)

Lovász (tüzet ad): Méltóztassék...

Baronesz: Merci... Georges... (Tárcát nyújtja.) vegyen egyet.

Lovász (félénken vesz és zsebre akarja tenni).

Baronesz: No, gyújtson rá maga is.

Lovász: Óh, méltóságos kisasszony...

Baronesz: Azt hiszem, eltart vagy félóraig még ez a vihar... Milyen csinos fíu maga, Georges.

Lovász (bután): Talán egy félóraig se, méltóságos baronesz.

Baronesz (nevet): Hogy érti ezt? A vihar, vagy a maga csinossága nem tart addig?

Lovász: Óh! (Mint aki érzi, hogy most ki kell tenni magáért.) Azt hiszem, amíg a vihar tart, csak addig tart az én csinos voltom is.

Baronesz: Lehetséges. Nézze, üljön le Georges.

Lovász: Óh, talán ez nem illik mégse.

Baronesz: Üljön le. Utóvégre maga csak nem akar nekem illemórákat adni?

Lovász (kétségbeesetten): Nem méltóságos kisasszony. (Leül.)

Baronesz: Maga, Georges, több ízben észrevettem, hogy... no igen, hogy úgy mondjam... olyan szerelmes pillantásokat vet felém, mikor azt hiszi, hogy én nem látom azt.

Lovász (örült zavarral): Méltóságos kisasszony, bocsásson meg, talán tévedés.

Baronesz: Nem. Én már olyan sok szerelmes pillantást lestem el magamra vonatkozólag, hogy ebben nem tévedhe-

... mert aki nem szeret asszonyt, bort, zenét, bolond és megunja életét!

Vidám élet

"Piccadilly" -ben

VI., Nagymező-utca 48.

Kedélyes, intím, előkelő!

Jó vacsora — tüzes bor!

A humor tanyája!

**Kraft István
szobrász**

a Gelb M. és Fia
butorgyár volt
szobrászműveze-
tője műtermében készülnek faragott butorok, függők-
alló- és fali lámpák iparművészeti tárgyak. Tervek
és rajzok.

Vill., Karpfenstein-utca 21
bejárat: Magdolna-utcából

L Á S Z L Ó É S F E K E T E

**NŐI ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÉS SELYMEK ÁRUHÁZA
BUDAPEST, IV., KER., KORONAHERCÉG-UTCA 14-16.
(A FŐPOSTÁVAL SZEMBEN) TELEFONSZÁM 165-97.**

tek. Alapjában véve nagyon örülök neki. Utóvégre a magáéről tudom, hogy őszinték. Magánál, azt hiszem, az nem játszik szerepet, hogy 20 millió a hozományom, mert maga, azt hiszem, nem gondol arra, hogy megkérje a kezemet. Ugyebár, Georges?

Lovász (kétségbeesve): Méltóságos kisasszony. (Merészen.) Ne méltóztassék visszaélni a helyzettel.

Baroness: Csacsi! Most már szinte attól félek, hogy erőszakkal megcsókolom. Pedig ettől ne féljen. De elmondok magának valamit... Én is sokszor néztem figyelmesen magára, Georges, mikor nem vette ezt észre.

Lovász: Baroness...

Baroness: Mert látja, Georges, arról nem is szólva, hogy maga körülbelül a legcsinosabb fiatalember, aki körülöttem van, magának ezenkívül még megbecsülhetetlen előnye van.

Lovász: Baroness...

Baroness: Várjon még. Maga az, akivel én négyszemközt lovagolhatok. Kirándulásokat tehetek és maga az, kit kockázat nélkül, ha nekem erre kedvem van, elcsábíthatok. Mert maga szerelmes belém és tudja, hogyha csak egy kicsit indiszkrét, akkor elveszti az alkalmazását és így engemet is és végül a mai fiatal emberek olyan ostobák, dehogy ostobák, rosszízű csirkefogók, hogy azt hiszik, hogy ha egy leánnyal, akinek nagy hozománya van, csókolóznak, annak okvetlenül hozzájuk kell mindjárt feleségül is menni. Maga Georges, remélhetőleg, nem gondolkodik így...

Lovász: Méltóságos kisasszony... (Kitérve.) Így nem szabad beszélni... Egy lovászfíuval sem... Mert (büszkén) én nem csak lovászfíu vagyok, de tudja meg,

hogy én ezenkívül... ezenkívül... (habozik) férfi is vagyok.

Baroness: Ebben bizom, Georges.

Lovász: Méltóságos...

Baroness: Georges, ez nagyon unalmas. Ne nevezzen, most, amíg a vihar tart, egyre méltóságosnak. Ez az, ami — higgye el, — megakadályozza magát abban, hogy férfi legyen, ahol a lovászfíu végződik, ott már én sem vagyok más, mint Lola. (Feláll.)

Lovász (felugrik): Lola... (Mennydörgés, villámlás.)

Baroness (mesterkéltén lovász felé húzóva): Ah, ugy megijedtem.

Lovász (átkarolja): Ne féljen, méltó-

Régiséggyűjtők! Veszek, eladok, becserelek műtárgyakat, HAMBURGER régiség-üzlet, Rökk Szilárd-utca 39. sz.

PERFUM
POWDER
CREAM
SOAP

MARVEL PERFUMERY
CO. LTD. BUDAPEST
V., NÁDOR-UTCA 30.

Tapéták Sieburger és Társa

Telefon 34-04

IV., Kigyó-tér 1

BÉLYEGVILÁG
a legjobb szaklap.

Előfizetési ára egy évre: 40 K

Veszünk, cserélünk, eladunk mindenféle bélyegeket. Használt magyar bélyegeket sürgősen keresek. Legmagasabb árakat fizetem.

JÁSZAI bélyegüzlet
Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 6

ságos... Lola... én mindentől megvédem.

Baronesz: Akkor kergesse el azonnal azt a lovászfíut.

Lovász (átkarolja hevesen a leányt, megcsókolja): Te gyönyörű, te legszebb, te egyetlen... (Csókolódoznak.)

Baronesz: Istenkém, milyen jó volt. Most már megérem a nőket. Hogy vágyódtam ezután... És nem volt alkalom... Egész éjszakákon át lihegtem, kinlód-tam... Olyan voltam, mint a föld, a tik-kadt virág a májusi vihar előtt.

Lovász: A vihar eljött és kitepte az ostoba előítéletek odvas fáját gyökerestől. Én nem vagyok lovászfíu most és maga nem baronesz, de több... több... Lola... Lo-la...

Baronesz: Georges...

Lovász: Nem vagyok Georges... Georges, a lovász... Én György vagyok, Gyuri vagyok.

Baronesz: Gyurkám... (Megcsókolja.)

Lovász: Éreztem, hogy ennek el kell jönnie, hogy a szerelem legyőzhetetlen. Hisz a gyönyörű Euripides tragédiában mit énekel a kórus? Legyőzhetetlen relem... Érosz anikáte...

Baronesz (megütödvé): Gyurka, maga örögül tud?

Lovász (ijedten): No ige... én... én ezt olvastam... egy szerelmes regényben.

Baronesz: Imádom a szerelmes regényeket.

Lovász: A szerelem a legnagyszerűbb dolog a világon.

Baronesz: Erősebb, mint a halál. Épp olvastam egy ilyen csinos regényt Flauberttől.

Lovász: Óh, az gyönyörű könyv, de Maupassant írta...

Baronesz: Óh persze, hogy Maupassant, de milyen művelt maga, Gyurka.

Bodnár József

szücsmester
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 15.
Telefon: 12-79

Finom kész szücsáruk!

Grosz József

modern cipész

József-körút

25 (üzlet)

Megnyílt a főváros legnagyobb

fodrászterme

Manikűr
Arcápolás

Szalay Imre
uri-női fodrász, József-körút 2

Ki fizet bélyegért?

gyűjteményért, régi levelekért annyit, mint **Bátori bélyegüzlete**
Budapest, IV., Városház-utca 14.

Elegáns köpenyek,
estélyi és délutáni ruhák
dus választékban

Ehrenfest Irma

cégnél

IV, Papnövelde-u 8, I. em.

Telefon: 82-72.

Dr. PROPPER ÖDÖN orvosi kozmetikai intézete

Quarzfény kezelés VII., Rákóczi-ut 14. Tel. J. 129-85 Spec. szőrtelenítés
Szépséghibák eltávolítása. Orvosi kozmetika. Bőrgyógyászat. Elektroterápia

Művirág és disztoll

Tóth Sándor és Fia (ezelőtt: Jünker Henrik)
Budapest, VI., Király-utca 54. Telefon 118-09

Férfi- és női kalapok átalakítása.

Hozott kelméből virágot és ruhadiszit készít, használt virágot és tollat fest frissít és átalakít. Menyasszonyi koszorúk és fáttyolok nagy választékban

Lovász: Óh! Azelőtt nem törődtem a szerelmes regényekkel, azelőtt csak a munkámnak éltem, de most, mióta magát ismerem, Lola, azóta csak ezeket olvasom. De most, már mióta engedte, hogy megcsókoljam, azóta ostoba, színtelen lett számomra minden. Ez a csók, Lola, isteni valóság, és nem papirszagú légvár.

Baroness: Ne beszéljen ennyit, Gyurka, ne udvaroljon, Gyurka.

Lovász (elérti a célzást és átöleli a leányt. Csók után naivan): Mondja, Lola, szeret engem?

Baroness: Óh, te naiv kis bakfis. Hát persze, hogy szeretlek. Hát mit gondolsz, ha nem tetszenél, ha nem hoznál ki a nyugalmamból, én engedném ezt? Hisz ismerem a Julia kisasszonyt...

Lovász: Én is.

Baroness: No látod. És mégis csókolózom veled.

Lovász: De szeretsz-e engem? A lelketem...

Baroness: Éppen ez, ami nagyon kedvessé tesz előttem. Egyszerű vagy, naiv vagy, őszinte vagy. Te vagy a föld, a természet, te vagy a lovászfíu, édes kis Gyurkám... (Elragadtatva.) Óh, milyen gyönyörű les... Kora délelőtt, mikor lovagolok és te kísérsz helyes kis drága ponnimon, apródom... tiszteletteljes távolban... Eljövünk ide és itt te mindig Gyuri leszel... Az én kis Gyurkám. (Elkomorodik.) De mi les, ha vége les a nyárnak, ha eljön az ősz...

Lovász (kétségbeesetten): Én csak nyárra szegődtem el.

Baroness: Itt maradsz télen is nálunk. Bejössz velünk a városi palotába. A te kedvedért télen is fogok lovagolni. (Elszántan.) Inkább nem fogok kor-

LEGJOBB SZALÁMI A

RÉSZVÉNYSZALÁMI

Magyar Szalámigyár

Budapest, X, Füzér-u. 37-39

HARISNYAJAVÍTÓ Bálvány-
Kabát-, blúz- és harisnyakötést, selyem- utca 16
harisnya szemszedést vállal olcsó árban az udvarban

Füredi Miksa szücsmester Szondy-
utca 5.
(Teréz-körut sarok)
Alakítások divatlap szerint. Állandó kész raktár.

Fiatalos üde arcbőrt

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden teint-hibát, u. m.: mitesszer, pattanás, sárgafolt, ránc, orr-vörösség, likacsos, hervadt, petyhüdt bőrt a dr. Kayserling-féle „HYVARJON” szépitőszert. A kúra egyszerű, otthon végezhető minden feltűnés nélkül. Befejezése után az arcból ragyogó szépségben, gyermeki üdőségben és tisztaságban pompázik. — Egy adag 200 K. Csak HYVARJON LILJOM-TEJSZÁPPAN-t használjon. Ár 75 K. Főraktár: Budapesten: Török József gyógyszerár, Király-utca 12., Operagyógyszertár, Andrassy-ut 26.

Ullmann József

legujabb
has- és csipőfűző-
műterme

Budapest, VI.,
Nagymező - u. 28.

Telefon: 171-33.
Alapítva 1891.

Belvárosi Selyemvásár

Állandóan dus raktár mindennemű selyemárunkban. Áraink árunk jó minősége dacára is a legolcsóbbak **IV., Ferenciek-tere 4.**
(Irány-utca sarok)

KÖTÖTT HORGOLT DIVATCIKKEK
készen és H rendelésre D Harisnyák

Kötő- és szövőüzem
VI., Sziv-utca 16
Andrassy-ut és Lövöldetér között

csolyázni. Lemondok róla, Gyurka, a kedvedért.

Lovász (elragadtatva): Óh... Szomorúan.) De ez nem lehet... Ha vége a nyárnak, engem hív a kötelesség.

Baronesz: Már elszegődtél máshoz?

Lovász (elszántan): Igen, a jövőm miatt... Ambícióim vannak nekem.

Baronesz (elragadtatva): Értlek.

Lovász: Ah...

Baronesz: Te, ugy-e, zoké akarsz lenni... híres, nagy zoké, ki elsőnek halad át a célon... Meg akarod nyerni, ugy-e, a Derbyt? Óh, be gyönyörű... imádlak... ott leszek a zokéklub páholyában, tapsolni fogok neked... Zserbót adok a győztes paripádnak, megsimogatom finom fejét, felnézek rád és azt mondom: ez az én egyetlen Gyurkám...

Lovász (büszkén): Tévedtél Lola, nekem más célom van... Nemesebb, emberibb. Én... én... (Habozva.) Mondd, Lola, ugyebár téged nem bántott az, hogy én egyszerű lovászfiu vagyok.

Baronesz: Persze, hogy nem, te csacsi...

Lovász (büszkén): Nos, te nem pazarolod méltatlanra kegyeidet, imádott Lotam. Én inkognitóban vagyok itt.

Baronesz (elképrázva): Óh! (Lelken dezve.) Te egy nagy ur vagy, aki az én kedvemért elszereződtél hozzánk lovászfianak? Óh, hisz egy nagyszerű. (Tapsol.) Ez egy operett.

Lovász: Nem Lola, ez nem operett. Ez a komoly, kegyetlen élet. Én nem vagyok áruhás gróf, de nem vagyok közönséges lovászfiu sem. (Büszkén.) Én, Lola, filozopter vagyok.

Baronesz (elképedve): Mi vagy?

Lovász: Filozopter. Másodéves böl-

TABARIN

a főváros legfényesebb mulatóhelye
Ujonnan átalakítva. Szenzációs attrakciók, legmodernebb mondain táncok

Rákóczi-ut 63

Hová siet

Megyek a City drogériába,
ahol a legjobb eredeti illatszerek, kölnivizek, szappanok
s az összes színházi kellékek nagy választékban kaphatók
Eskü-ut 5. (Klotild-palota)

Telefon 174-93

HARISNYA

minden
cipő-
szinben

LUKÁCS és PÁSZTOR

Budapest, IV., Egyetem-utca 11.
(Gróf Károlyi-palotával szemben)

ADLER szücs, VI., Király-utca 94.
Szürke rókák, alaska rókák, szörmekabátok
a legjutányosabb árban.

Horgolt és kötött jumper, ruhakülönle-
gességek hozott anyagból is.
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 39. II. 3.

Brilljánst, gyöngyöt és ékszert
legmagasabb napi árban vesz
Singer J. Egyetem-u. 11. Kérem a címre ügyeln
Telefon 124-21.

CSIPKÉK-FÁTYOLOK
NŐI DIVAT KÜLÖNLEGESÉGEK
ÉS PÜCCÖNMŰK

Floepfner
in her atelier

IV. KED.
KORONAHÉRCÉG-UTCA 82
TEL. 718-01.
KORONA-UTCAI OLDALON!

Kaszás Tivadar
Erzsébet-körut 5 szám.

Legfinomabb sa-
ját készítményű
cipők raktára

Mérték szerinti rendelések

FOGAK

TELEFON J. 51-69

Kéretik
a pontos címre
ügyelni

szápadlás nélkül csakis első-
rangú kivitelben, a műfogak
tökéletes rágása irásbelileg
garantálva
Hitelképes egyének részlet-
fizetési kedvezményben

FANTL ISTVÁN

többszörösen kiténtetett áll.
vizsg. fogász hírneves fogá-
szati rendelője

VII., Thököly-ut 4.

cészhallgató vagyok. Három év mulva okleveles középiskolai tanár leszek. Görög és latin szakos. És vedd tudomásul, hogy én nem vagyok aféle közönséges filozopter. Én már eddig is működtem a szakirodalomban. A pszichológiai szemlében több cikkem jelent meg. Lola, én negyvenéves koromban, ha minden jól fog menni, teéted fogok küzdeni, dolgozni, akadémiai és egyetemi tanár leszek... (Vakmerően.) Talán nem is kell negyvenéves koromig várni... talán már 35 éves koromban az leszek... (Ragyogóan.) Na, mit szólsz hozzá, Lolám... Lolám, imádott Lola, Lolalagot, az édesen kacagót... mint Catul oly szépen írja...

Baronesz (megdermedve hallgatja a fiut, bosszuság és nevetés közt küzködik): Hát nem lovászfium vagy?

Lovász: Szegény vagyok és unom a leckeórákat, amiből egész télen át élek és nyáron így akartam kenyeret keresni.

Baronesz (elhúzódik, mormolva): Egy filozopter...

Lovász (boldogan): Az, az, Lola. Nem vagyok méltatlan hozzád. Kultürember vagyok én is.

Baronesz: Nahát, ez borzasztó. (Toporzékol.) Hát kiben bizhat meg egy magamféle leány... Azt hittem, hogy egy gyönyörű, romantikus kalandban lesz részem egy lovással, egy drága, szép, vad fiuval. Istenkém, minő érdekes is lett volna és kiderül, hogy ez egy közönséges (undorral) filozopter (dühösen nevet), aki 20 év mulva egyetemi tanár lesz.

Lovász (kétségbeesetten): Szóval az a baj, hogy nem vagyok lovász.

Baronesz: Ugy van, hol hallott maga Georges arról, hogy egy leány, az én vagyonommal és pozíciómmal egy filozopterrel flirtölt volna, vagy feleségül ment volna hozzá? Filozopter házitanítóval

Mme Gabriella divatszalonja

Váci-utca 16. az előkelő hölgyközönség rendelkezésére áll ismét és vállalt munkájának kitűnőségével csak jutányos árai versenyezhetnek

HÖLGYFODRÁSZ

manikűr, arcápolási és szőreltávolítási szalon
VII., Rottenbiller-utca 37/2, I. em. 9. Damjanich-u. sarok

Lukács M.

harisnyái és keztyűi
elismerten a legjobbak
csak: IV., Kigyó-utca 5.

Szántó Margit női kalapszalon

VIII., Vas-utca 5., II. em. 10
Eredeti modellek
állandóan raktáron,
Atalakításokat olcsón eszközöl

Kötött kabátot
Kötött ruhát

mérték szerint készít
Izabella gépkötőde
VI., Király-utca 96. sz

SIKLÓS ALBERTNÉ és
HLAVÁCS ERZSÉBET

iparművészeti iskolája

Budapest, VI., Ó-utca 8., II. em. 12. Rajz és tervezés, Batik, Szövéss. Könyvkötészet és kartonage munkák. Baba-, állat- és játékkészítés. Lámpaernyők, csipke- és himzés-technikák, Kalapkészítés. Művirág, Fehérnemű- és felsőruha szabás-varrás, Mantirozások. — Háromhónapos kurzusok. Esti tanfolyamok.

Telefon József 60-88 Lakások, iroda- és üzlethelyi- Telefon József 60-88
székek teljes és tökéletes takarítását, ajtókat, ablakokat, üveg-
zetek és rezekek tisztítását, mindennemű szobafestést és mázolás, lakások, helyiségek és berendezések féregirtását szakszerűen és garanciával végzi a

Fischer-féle

lakástakarító és féregirtó vállalat

VII. Dob-utca 90. Telefon József 60-88.
Tulajdonosok: Fischer Sári és Fürth A. Marcel.

SZÁNTÓ

műhimző és rajzvállalata

Budapest, IX., Mátyás-u. 20. Tel. József 103—91.
Teljes menyasszonyi kelengyék és selyem fehérneműek izléses készítése.

Dr. Sebesné gyil.

kosmetikai intézete minden szépséghibát gyógyít. Arcápolás, speciális szőrtelenítés, szepülő- és szemölcseltávolítás, kékfénykezelés. Kosmetikai különlegességek: parfümök, hajszeszek, kenőcsök stb.

VII., Miksa-utca 11., I. 10. (New-York-kávéház mögött) — Telefon: József 76-16.

én... sohasem fogok találni többé egy ilyen szép, kedves, helyes kis lovásziut, mint maga Gyurka...

Lovász (egy lépést tesz): Lola...

Baronesz (gyengéden egy lépést tesz a lovász felé, de azután megáll, erőt vesz magán, kis szünet és egykedvű, parancsoló hangon): Georges kérem, oldozza el a lovakat, megyünk...

Lovász (megfordul, kimegy): Parancsára, méltóságos baronesz! (Kisvártatva hallatszik künnről a hangja): Méltóztassék kifáradni.

Baronesz (körülnéz a konyhóban, bánatosan megáll az ajtóban, azután szomoru bosszankodással vállat von és kimegy). (Függöny.)

Mészöly

fényképezési műterem

Károly körút 22. telemelet

Angol kosztümöket és kabátokat

is készít **Hegedüs és Tsa**
női ruhaszalón
IV., Papnövelde-utca 1. félem. 2

Női télikabátok

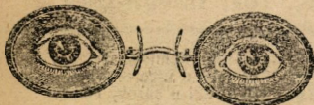
STEINER, Almássy.u. 4. az udv.

plüss, himalája, selyem, szövetrohák, alkalmi árban kaphatók. Menyasszonyi ruhák kölcsönző intézete.

Látszereket fényképezőgépeket

vesz, elad, cseréj
Hatschek Nándor

Erzsébet-körút 33
Telefon: J. 129-26
Royal Orf mellett

Himzett ágyterítők ANKER

műhimző,

Ernyei Miklósné, Anker-köz 4 (Anker-épület.) Telefon 146-23.

Párisi kreációk

Robes Manteaux Costumes

K. Deutsch Panny és Mme. Sophie Yeretjian divatszalonja, Bpest, Szentkirályi-u. 3. II/16

Butorok

csak úgy jók, ha azok **Behr**-től valók. Teljes lakberendezések állandó kiállítása.

Legolcsóbban vásárolhat műasztalonnál, Andrassy-ut 60. Csengery-utca sarok. **Behr** Címre ügyeljen. Fióktüzet ninc.

Brilliansokat, gyöngyöket, régiségeket mindenkinél drágábban vesz ZÉKELY EMIL ékszerész
Király-utca 51. Teréz templommal szemben, Telefon

Házvezetőnőt, (gazdasszonyt) házi-kodónőt vagy gyermeknőszonyt ha keres vagy ha ilyen állást óhajt elnyerni, úgy forduljon bizalommal „A Házvezető” kiadóhivatalához Budapest, Rákóczi-ut 53. Telefon József 30-59. Válaszbélyeg. Kérjen mutatványszámot

Francia, angol kosztümök

legújabb modellek után legutányosabb árban

Laky Mariska, Szép-u. 3. (Kossuth Lajos-u. mellett)

SELYEMHARISNYA JAVÍTÁS szemszedés
BELVÁROSI HARISNYAKÖTŐDE
Kecskeméti-utca 6

HAJNÖVESZTŐ

Rövid idő alatt a haját meg-növeszti, a hajhullást megakadályozza, az ősz hajnak visszaadja eredeti színét.

Ára 70 koronától 100 koronáig
Budapest, VII.,
Botár, Erzsébet-körút 3

Klein Sári

Budapest, V., Lipót-körút 17. sz

Készít legmodernebb toalett és neglizséfűzőket

Kaszner Lujza a m. kir. Operaház volt szolótan-csónőjének, a balletiskola volt tanárnőjének
balletiskolája VI., EÖTVÖS-UTCA 26/c I. EM.
Felvétel egész évben, Értekezni reggel 9-től d. u. 4-ig

Harry
PASZTA
JOBBA LEGJOBBNÁL.

Szerkesztői üzenetek

(E rovatban készséggel adunk felvilágosítást 5 színházi vonatkozású kérdésre. Kéziratokat, rajzokat nem adunk vissza s azok megőrzésére nem vállalkozunk.)

Sz. Maja. 1. 22 éves, jelenleg Münchenben van az Emelka filmkonzernél. 2. Párisba és Londonba kapott szerződést. Új címét még nem küldte be nekünk. Legutóbb a „Pique Ass” című darabban játszott Münchenben. 3. Nem fontos. 4. Naményi Mihály és Geiger Richárd. — P. Mancsi. 1. 36. 2. Nőtlen. 3. Nőtlen. 4. Nincsenek. 5. Magánéletben is muzsizinész. — Rajongó kisleány. 1. Münchenben. 2. Nem. 3. Nem tudjuk. 4. 38. 5. Nős. — K.-rajongó. 1. Kapható, ára 500 korona. 2. A Nagymező-utcában, a régi Fővárosi Orfeum helyén. 3. Anita Berber. — Harry. Sajnos, e pillanatban nem állnak rendelkezésünkre az adatok. — Egy kis nő. 1. Már a Renaissance legközelebbi ujdonságában. 2. Még nincs eldöntve. 3. A „Csata” című darabban. 4. Lehet, rendes áron. 5. A Bajadér premiérje után. — P.-rajongó. 1. 26. 2. Jelenleg Berlin, Asta Nielsen Filmgesellschaft. 3. Nem igaz. 4. 38. 5. Nős. — Kompóthy Gy. 1. 24. 2. Sehol. 3. Igen. 4. Most sehol, mert szombaton elutazott. 5. Nem igaz. — Biller-rajongó. 1. Jelenleg még Kassán. 2. A Király Színházé. 3. Még nem tudják a színháznál sem. 4. Nincs feljegyezve nálunk. 5. A Városi Színházé. — Werner József. Semmit. — ...tai. 1. 24 és igen. 2. Gimnázium. — ...ngó-utca 10. 4. Nem igaz. — ...pben. — H. F. 1. Erre a ...tét. 2. Nem kapható. — ...ves és tehetséges cikk, ...s, mi helyszüke miatt nem használhat. — E. V., Alag. Pesten tartózkodik. — ...olvasó, Győr. Budapest, Tárnok-utca 3. — Farkas Pepi. 1. 25 éves, nőtlen. 2. A Budai Szinkörben megtalálhatja. 3. Elmegy Miskolcra. 4. Sehol. 5. Lehet.

KÁNTOR ES RELEHEN *füző-szalonja*
VI., Felsőerdősor 26. (Körönd mellett)

Kálazdy Nővérek művirág és díszítő
Budapest, IV., Apponyi-tér 1. szám

500 K 1 aranykorona 2½ gramm hozott aranyból
3–4000 K anyag nélkül,
250 K kaucukban, Népszínház-u. 16
1000 K 1 fog szájpadiás nélkül **Práger**, Telefon J. 72–33

CIRKUSZ Fővárosi
Városliget
Naponta este ½8 órakor
csütörtök, szombat d. u. 4 órakor
ILLENEB kapitány
6 oroszlán, 2 tigris, 2 medve
Telefon 55–55 és a nagy szeptemberi műsor.

Épp most megjelent
hang- lemez
ujdonságaink!
műsorát kérje **ingyen**
HANGSZER-OTTHON
FEKETE MIHÁLY
GRAMMOFON- ÉS LEMEZOSZTÁLYÁBAN
BUDAPEST, JOZSEF-KÖRUT 9. SZÁM.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAPLAN PAPLAN PAPLAN
kárptosáru, vas és rézbutorgyára
Szőnyeg, pokróc, függöny
ágy- és asztalterítők, gyermekkocsik, nyugszékek,
leányszoba, előszoba- és kertibutorok, ernyők és
sátrak minden kivételben kaphatók
GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20
Nagy katalógust 30 korona ellenében postán küldök

HUNGÁRIA CASINO HABZÓBOR

Telefon: 18–08

**LAKÁST FEST
TAKARIT
POLOSKÁT IRT**

PAX-VÁLLALAT
Telefon: 61-06 és 141-46

Palma Travesuk Lipošarok

**Zománcedény, háztartási és konyhafelszerelési
cikkek** legjobb bevásárlási forrása, szállodai **LÁSZLÓ KÁLMÁN cégnél**
és vendéglői edények nagy választékban Budapest, Király-u. 76. Király Színházzal szemben

Színházi rejtvény

Megfejtési határidő: szeptember 30.
A megfejtést lapunk 1922. évi 41-ik számában közöljük.

A megfejtők között a következő díjakat sorsoljuk ki:

I. díj: »Biborhullám«, a szerző, *Forró Pál* aláírásával.

II. díj: *Vaády Ilona* autogrammos arcképe.

III. díj: egy doboz »Flóris« csokoládébanbon.

IV. díj: egy üveg Eau de Cologne »Fée« Wittek.

A *Színházi Élet* 37-ik számában közölt rejtvény helyes megfejtése: »*Olvasó-szoba.*«
Helyesen fejtették meg 219-en.

Az első díjat dr. *Erdélyi Gézáé* (Budapest, Dob-utca 31.), a második díjat *Márton Edit* (Budapest), a harmadik díjat *Domány Anni*, a negyedik díjat *Nagy Piroska* nyerték meg. — *A vidéki előfizetőknek postán küldjük el a díjakat, a pestiek jelentkezzenek a szerkesztőségben 5—6 óra között.*

Szerkeszti: INCZE SÁNDOR
Kiadja a »Színházi Élet« r.-t.
Igazgató: KIRÁLY JENŐ

Árúterjesztési vezérképviselet külföld részére: Annoncen-Expediton Rudolf Mosse, Berlin S. W. 19. és fiókjai.

Telefonon is megrendelhető

AZ UJSÁG-ot

Telefonszámok: József 16-26, József 13-53

Egy szó ára
10 korona, vastagabb
betűvel 20 korona

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal
Erzsébet-körút 29

Nősülendők, férjhezmenendők bizalommal forduljanak Nagy Jenő elismerten legszolidabb házassági irodájához Rákóczi-ut 57/b. Telefon.

Magánnyomozó. Thuróczy nyug. detektívfelelős megbízható természetű ügyekben nyomoz, megfigyel, informál. Rákóczi-ut 57/b. Főlépcsőház. Telefon: József 52-73.

„*Femina*” női kalap-tanfolyam urinők és urilányok részére. Francia társalgás. IV., Koronaherceg-u. 7. III. em. 2. (Pilvax-köz.)

Paplanok jól, csakis Dorschowitz paplankészítőnél kaphatók. Garay-utca 43.

Farkaskutyakölykök, pedigreltek, feltűnő nagyok és szépek eladók. Kutyakiállításon első díjat nyert, aranyérmes hadikitüntetéses szüloktől. Báró Diószegi, Rádai-utca 59.

Hamis fogat, ékszer, legdrágábban veszek. Gross Antal, József-körút huszonhárom félemelet.

Paplant ajánl szépet, jót, olcsón Szalai a paplankirály Kertész-utca 35. Átdolgozást legelcsőbben vállal.

Perzsa és mindenfajta szőnyegeket veszek legmagasabb árban. Gerera-szőnyegüzlet. Eskü-ut 5. Telefon: 13-30.

Magánvizsgálatokra előkészít Márton Tanintézet, Andrassy-ut 95. Vidékiek számára magyarázatos tankönyvkijelölés.

„*Artes*” szövőművészeti iskola tanít urinőket és urakat Gobelin-perzsa szövésre, valamint az összes keleti technikákra. VI., Sziv-utca 54.

„*Selyemlámpaernyőket*” (hozott anyagból is) művészies kivitelen készit Schaffner Béláné, Kazinczy-utca 53.

Gyorsírást, gépirást, helyes írást legjobban, leggyorsabban a „*Stenografia*” Gabelsberger iskolában tanulhat Rákóczi-ut 20. Telef. J. 129-99

CASINO DE PARIS

Révay-utca 18. I. em.

Telefon 116-84

Fényes szeptemberi műsor

Budapestben még nem látott első rendű külföldi attrakciókkal. Kezdeté 1/10-ko

Palásthy Hermin

női divatsszalonja :: Felsőerdősor 39

Készit angol-francia ruhákat, színpadi és estélyi toleffeket

Nyomta a Kultura könyvkiadó és nyomda r.-t. Budapest, V., Visegrádi-u. 3. — Telefon 13-3
Felelős igazgató: GRÜN IGNÁC

GERÓFFY BÖSKE
a „FAUN” KABARÉ TAGJA

SZÍNHÁZTÉLET

SZERKESZTŐNŐZE SANDOR

POGÁNY KIRI ÉS ARANY TILLA
BUDAI SZÍNHŐR, DETEKTÍV KISASSZON